KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 15.12.2021 r.
COM(2021) 851 final

2021/0422 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne i zastępująca dyrektywę 2008/99/WE

{SEC(2021) 428 final} - {SWD(2021) 465 final} - {SWD(2021) 466 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Obowiązujące obecnie przepisy UE, które zapewniają wspólne minimalne zasady kryminalizacji przestępstw przeciwko środowisku, są określone w dyrektywie 2008/99/WE w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne.

Komisja przeprowadziła ocenę tej dyrektywy w latach 2019–2020 i opublikowała swoje ustalenia w październiku 2020 r.[1] Stwierdzono, że w praktyce wpływ dyrektywy jest niewielki: w ostatnich 10 latach liczba spraw dotyczących przestępstw przeciwko środowisku, w przypadku których przeprowadzono skuteczne postępowania przygotowawcze i wydano wyroki, utrzymywała się na bardzo niskim poziomie. Ponadto wysokości nałożonych sankcji były zbyt niskie, aby miały skutek odstraszający, a współpraca transgraniczna nie przebiegała w sposób systematyczny.

W ocenie stwierdzono znaczne luki w egzekwowaniu prawa we wszystkich państwach członkowskich i na wszystkich poziomach łańcucha egzekwowania prawa (policja, prokuratura i sądy karne). Wykryto również niedociągnięcia w państwach członkowskich pod względem zasobów, wiedzy specjalistycznej, świadomości, ustalania priorytetów, współpracy i wymiany informacji, a także brak nadrzędnych krajowych strategii zwalczania przestępstw przeciwko środowisku obejmujących wszystkie poziomy łańcucha egzekwowania prawa oraz podejście interdyscyplinarne[2]. Ponadto brak koordynacji pomiędzy egzekwowaniem prawa administracyjnego i karnego oraz nakładaniem sankcji często utrudnia skuteczne działanie.

Zwrócono również uwagę na fakt, że brak wiarygodnych, dokładnych i kompletnych danych statystycznych dotyczących postępowań w sprawie przestępstw przeciwko środowisku w państwach członkowskich nie tylko utrudnił Komisji przeprowadzenie oceny, ale również uniemożliwia krajowym decydentom i praktykom monitorowanie skuteczności ich środków.

Z uwagi na ustalenia poczynione w ramach oceny Komisja postanowiła zmienić przedmiotową dyrektywę. W programie prac Komisji na 2021 r. przewidziano wniosek ustawodawczy dotyczący zmiany dyrektywy[3] w grudniu 2021 r.

We wniosku proponuje się zastąpienie dyrektywy 2008/99/WE. Wnioskowi towarzyszy komunikat[4], w którym wyjaśniono cele polityczne wniosku. Aby rozwiązać zidentyfikowane problemy, we wniosku określono sześć celów.

1. Zwiększenie skuteczności postępowań przygotowawczych i ścigania przestępstw dzięki aktualizacji zakresu dyrektywy.
2. Zwiększenie skuteczności postępowań przygotowawczych i ścigania przestępstw poprzez doprecyzowanie lub wyeliminowanie niejasnych terminów stosowanych w definicjach przestępstw przeciwko środowisku.

---

[1] Dokument roboczy służb Komisji, Ocena dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne (dyrektywa w sprawie przestępstw przeciwko środowisku), SWD(2020) 259 final z dnia 28 października 2020 r. (część I, część II, streszczenie).

[2] Sprawozdanie z oceny, s. 32–33. Szczegółowe informacje na temat źródeł znajdują się na s. 33 sprawozdania z oceny.

[3] Program prac Komisji na 2021 r., https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key documents_pl

[4] Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wzmożenia zwalczania przestępstw przeciwko środowisku, COM(2021) 814 z dnia 14 grudnia 2021 r.

3. Zapewnienie skutecznych, odstraszających i proporcjonalnych rodzajów i wysokości sankcji za przestępstwa przeciwko środowisku.

4. Wspieranie transgranicznych postępowań przygotowawczych i transgranicznego wnoszenia i popierania oskarżeń.

5. Umożliwienie bardziej świadomego podejmowania decyzji w odniesieniu do przestępstw przeciwko środowisku poprzez udoskonalenie gromadzenia i rozpowszechniania danych statystycznych.

6. Zwiększenie skuteczności operacyjnej krajowych łańcuchów egzekwowania prawa z myślą o ułatwieniu prowadzenia postępowań przygotowawczych, ścigania przestępstw i nakładania sankcji.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Cele niniejszego wniosku są zgodne z następującymi przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki i przepisami prawnymi:

- decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi;
- Konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej;
- dyrektywa 2014/41/UE w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych;
- decyzja ramowa Rady 2005/214/WSiSW w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym;
- decyzja ramowa Rady 2009/948/WSiSW w sprawie zapobiegania konfliktom jurysdykcji w postępowaniu karnym i w sprawie rozstrzygania takich konfliktów;
- decyzja ramowa Rady 2009/315/WSiSW w sprawie organizacji wymiany informacji pochodzących z rejestru karnego pomiędzy państwami członkowskimi oraz treści tych informacji;
- rozporządzenie (UE) 2016/794 w sprawie Europolu;
- rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej;
- rozporządzenie (UE, Euratom) nr 883/2013 dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF);
- dyrektywa (UE) 2017/1371 w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii;
- dyrektywa (UE) 2019/1937 w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Środki prawa karnego są częścią kompleksowej strategii UE na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska, która jest priorytetem dla Komisji Europejskiej. W komunikacie w sprawie Zielonego Ładu i w strategii na rzecz bioróżnorodności określono cały szereg środków ochrony środowiska, wzmacniających się wzajemnie i wpływających na siebie, łącząc je w całościowe podejście. Środki z zakresu prawa karnego stosuje się w ostateczności, w przypadku gdy inne środki są niewystarczające do zapewnienia zgodności z przepisami.

Indeksy środowiskowe dotyczące np. stopnia zanieczyszczenia powietrza lub różnorodności biologicznej byłyby zatem miarą skuteczności ogólnej strategii na rzecz poprawy stanu środowiska, a nie tylko skuteczności nowego podejścia do przestępstw przeciwko środowisku.

Ponadto w strategii UE w zakresie unii bezpieczeństwa oraz unijnej strategii zwalczania przestępczości zorganizowanej 2021–2025 w ramach głównych działań określonych w celu zwalczania przestępstw przeciwko środowisku uwzględniono ocenę i zmianę przedmiotowej dyrektywy.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawę prawną proponowanej dyrektywy stanowi art. 83 ust. 2 TFUE. W art. 83 ust. 2 TFUE przewidziano kompetencje UE do ustanowienia norm minimalnych odnoszących się do określania przestępstw oraz kar w dziedzinach polityki UE, które stały się przedmiotem środków harmonizujących, jeżeli jest to niezbędne do skutecznego egzekwowania prawa:

„Jeżeli zbliżanie przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich w sprawach karnych okaże się niezbędne w celu zapewnienia skutecznego wprowadzania w życie polityki Unii w dziedzinie, która stała się przedmiotem środków harmonizujących, dyrektywy mogą ustanowić normy minimalne odnoszące się do określania przestępstw oraz kar w danej dziedzinie. Dyrektywy te przyjmuje się zgodnie ze zwykłą lub specjalną procedurą ustawodawczą, taką samą jak procedura stosowana do przyjmowania stosownych środków harmonizujących, bez uszczerbku dla artykułu 76”.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Działalność przestępcza związana ze środowiskiem często ma wymiar transgraniczny, przy czym niektóre przestępstwa przeciwko środowisku zazwyczaj mają wpływ na kilka państw (np. nielegalny handel odpadami, gatunkami chronionymi lub produktami z dzikiej fauny lub flory, zob. sekcja 1 – Wprowadzenie) lub mają skutki transgraniczne (np. w przypadku transgranicznego zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby)[5]. Współpraca transgraniczna między organami ścigania i organami wymiaru sprawiedliwości ma zatem zasadnicze znaczenie.

Obowiązująca dyrektywa miała na celu zapewnienie zharmonizowanych ram prawnych w zakresie przestępstw z myślą o ułatwieniu współpracy transgranicznej. Jak szczegółowo opisano w sprawozdaniu z oceny, pomimo postępów w opracowywaniu wspólnego dla całej UE zestawu definicji przestępstw przeciwko środowisku i wymogu nakładania bardziej odstraszających wysokości sankcji, państwa członkowskie same jednak nie dostosowały swoich sposobów rozumienia przestępstw przeciwko środowisku w ramach swobody pozostawionej im w dyrektywie. Podobnie niewystarczające wysokości sankcji w szeregu państw członkowskich uniemożliwiają istnienie równych warunków działania w całej UE

[5] Report on Eurojust’s Casework on Environmental Crime [Sprawozdanie na temat spraw prowadzonych przez Eurojust dotyczących przestępstw przeciwko środowisku] – styczeń 2021 r., s. 8. Zob. Ocena przeprowadzona w trybie pilnym przez UNEP i Interpol, „The rise of environmental crime – A growing threat to natural resources, peace, development and security” [„Wzrost przestępczości przeciwko środowisku – rosnące zagrożenie dla zasobów naturalnych, pokoju, rozwoju i bezpieczeństwa”], 2016, s. 7.

oraz stosowanie instrumentów wzajemnego uznawania (takich jak europejski nakaz aresztowania i europejski nakaz dochodzeniowy).

Istnieje coraz większa luka między reakcją wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych na przestępstwa przeciwko środowisku a sytuacją kryminologiczną w praktyce. Pomimo obowiązywania obecnej dyrektywy, liczba transgranicznych postępowań przygotowawczych w sprawie przestępstw przeciwko środowisku i wyroków skazujących wydawanych za takie przestępstwa w UE nie wzrosła znacząco. Jednocześnie liczba przestępstw przeciwko środowisku wzrasta z kolei w skali światowej w tempie od 5 % do 7 % rocznie[6], co powoduje trwałe szkody dla siedlisk, gatunków, zdrowia ludzi oraz dochodów rządów i przedsiębiorstw.

- **Proporcjonalność**

Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w art. 5 ust. 4 TUE, proponowana zmiana dyrektywy 2008/99/WE ogranicza się do tego, co jest konieczne i proporcjonalne, aby dostosować obowiązujące przepisy mające zastosowanie do przestępstw w tym obszarze do nowych zagrożeń. Działania dotyczące korzystania z narzędzi dochodzeniowo-śledczych i wymiany informacji zostały uwzględnione jedynie w zakresie niezbędnym do zapewnienia skutecznego funkcjonowania proponowanych ram prawa karnego.

We wniosku określono zakres przestępstw w ten sposób, że obejmuje on wszystkie odpowiednie czyny, ograniczając się jednak do tego, co jest konieczne i proporcjonalne. Nowa dyrektywa obejmuje nowe kategorie przestępstw przeciwko środowisku w zakresie wymaganym w prawodawstwie w zakresie ochrony środowiska stanowiącym jej podstawę. Zarówno przestępstwa, jak i sankcje są ograniczone do poważnych naruszeń prawa ochrony środowiska i tym samym są zgodne z zasadą proporcjonalności.

- **Wybór instrumentu**

Zgodnie z art. 83 ust. 2 normy minimalne odnoszące się do określania przestępstw oraz kar w dziedzinach polityki UE, które stały się przedmiotem środków harmonizujących, można ustanowić wyłącznie w drodze dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady przyjętej zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą.

Nadal istnieje konieczność stosowania sankcji karnych w celu zapewnienia skutecznego wykonania w obszarach objętych dyrektywą w sprawie przestępstw przeciwko środowisku z 2008 r. W związku z tym Komisja proponuje zachowanie – z niezbędnymi dostosowaniami i zmianami – wykazu przestępstw określonego w art. 3 dyrektywy z 2008 r., który obejmuje: poważne przestępstwa związane z zanieczyszczeniami; przestępstwa w zakresie postępowania z odpadami oraz nielegalne przemieszczanie odpadów; eksploatacja instalacji, w których prowadzona jest działalność niebezpieczna lub w których przechowywane bądź stosowane są substancje niebezpieczne; przestępstwa związane z wytwarzaniem, produkcją, przetwarzaniem, obsługą, wykorzystywaniem, posiadaniem, przechowywaniem, transportem, przywozem, wywozem lub usuwaniem materiału promieniotwórczego; przestępstwa przeciwko dzikiej przyrodzie, w tym nielegalne zabijanie, niszczenie, posiadanie lub przywłaszczanie sobie okazów gatunków dzikiej fauny i flory, nielegalny handel dziką fauną i florą oraz niszczenie siedlisk przyrodniczych; nielegalne produkcja, wprowadzanie do

[6] Ocena przeprowadzona w trybie pilnym przez UNEP i Interpol, „The rise of environmental crime – A growing threat to natural resources, peace, development and security" [„Wzrost przestępczości przeciwko środowisku – rosnące zagrożenie dla zasobów naturalnych, pokoju, rozwoju i bezpieczeństwa"], 2016, s. 7.

obrotu, przywóz, wywóz, wykorzystywanie, emisja lub uwalnianie substancji zubożających warstwę ozonową.

Konieczność zwalczania tych kategorii przestępstw za pomocą sankcji karnych została potwierdzona w konkluzjach Rady w sprawie ustalenia priorytetów UE dla europejskiej multidyscyplinarnej platformy przeciwko zagrożeniom przestępstwami (EMPACT) na lata 2022–2025 w zakresie zwalczania poważnej i zorganizowanej przestępczości[7].

W szczególności w odniesieniu do przestępstw w zakresie postępowania z odpadami, w sprawozdaniu na temat oceny zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością w Unii Europejskiej z 2021 r.[8] stwierdzono, że „gospodarowanie odpadami jest lukratywną i szybko rozwijającą się branżą, która w coraz większym stopniu przyciąga przestępców. Większość zgłoszonych przypadków nielegalnego handlu odpadami dotyczyła pracowników przedsiębiorstw zajmujących się gospodarowaniem odpadami lub osób prowadzących takie przedsiębiorstwa jako kierownicy, naruszających krajowe i międzynarodowe przepisy i normy regulujące zbieranie, przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów w celu maksymalizacji zysków. Największe zyski z nielegalnego handlu odpadami osiągają osoby, które kontrolują cały cykl przetwarzania, od źródła do państwa przeznaczenia. Przestępcy handlujący odpadami między różnymi państwami wykorzystują do organizowania tych przestępczych działań głównie legalne struktury biznesowe. Często różne przedsiębiorstwa są własnością tych samych osób lub osób podstawionych. Legalne struktury biznesowe często zmieniają kierownictwo i nierzadko są likwidowane po krótkim okresie funkcjonowania, ponieważ nowy podmiot gospodarczy przejmuje działalność. Przedsiębiorstwa działające na różnych etapach cyklu gospodarowania odpadami często znajdują się w różnych jurysdykcjach. Nielegalny handel odpadami jest ściśle powiązany z innymi przestępstwami, takimi jak przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, oszustwa gospodarcze, uchylanie się od opodatkowania, korupcja, pranie pieniędzy, a także kradzież i usuwanie odpadów pochodzących z nielegalnej produkcji środków odurzających”.

Ponadto Komisja stwierdziła, że aby zapewnić skuteczną realizację polityki UE w zakresie ochrony środowiska, konieczne jest stosowanie sankcji karnych w odniesieniu do następujących kategorii przestępstw, które nie są obecnie uwzględnione w dyrektywie:

- wprowadzanie do obrotu produktów, które naruszając obowiązkowe wymogi, wyrządzają znaczną szkodę dla środowiska ze względu na stosowanie produktu na większą skalę;
- poważne naruszenia przepisów UE dotyczących chemikaliów, prowadzące do znacznych szkód dla środowiska lub zdrowia ludzkiego;

---

7 Konkluzje Rady w sprawie ustalenia priorytetów UE dla EMPACT na lata 2022–2025 w zakresie zwalczania poważnej i zorganizowanej przestępczości, 8665/21, 12 maja 2021 r. Celem priorytetu dotyczącego przestępstw przeciwko środowisku jest: „rozbijanie siatek przestępczych zaangażowanych we wszelkie formy przestępstw przeciwko środowisku, ze szczególnym uwzględnieniem nielegalnego handlu odpadami oraz dziką fauną i florą, a także siatek przestępczych i osób prowadzących przestępczą działalność gospodarczą zdolnych do przenikania do legalnych struktur biznesowych na wysokim szczeblu lub do zakładania własnych przedsiębiorstw, aby ułatwić sobie popełnianie przestępstw”.

8 Ocena zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością w Unii Europejskiej (SOCTA), A corrupting influence: the infiltration and undermining of Europe’s economy and society by organised crime [Niszczący wpływ: infiltracja i osłabianie gospodarki i społeczeństwa Europy przez przestępczość zorganizowaną], Europol 2021, s. 54. Część poświęcona przestępstwom przeciwko dzikiej przyrodzie – zob. s. 55f.

- nielegalny recykling statków;
- nielegalny pobór wody;
- zrzut substancji zanieczyszczających ze statków (proponuje się, aby tę kategorię przestępstw przejęto z dyrektywy 2005/35/WE[9] w celu skonsolidowania ram prawnych);
- nielegalny handel drewnem;
- poważne naruszenia przepisów dotyczących wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii;
- poważne obchodzenie wymogów przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;
- nielegalne produkcja, wprowadzanie do obrotu, przywóz, wywóz, wykorzystywanie, emisja lub uwalnianie fluorowanych gazów cieplarnianych.

Działania te stanowią potencjalnie duże zagrożenie dla zdrowia ludzkiego i środowiska oraz mogą mieć wyjątkowo poważny negatywny wpływ na środowisko i społeczeństwo. Pomimo faktycznie występujących i potencjalnie możliwych szkodliwych konsekwencji, obecnie egzekwowanie odpowiednich przepisów nie jest wystarczająco skuteczne. Przyjęcie sankcji administracyjnych i opieranie się na nich przez państwa członkowskie dotychczas okazało się niewystarczające do zapewnienia przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska, co oznacza, że przeciwdziałanie przestępstwom przeciwko środowisku wymaga bardziej zdecydowanych działań.

Na przykład jeżeli chodzi o rozporządzenie UE w sprawie drewna[10], mimo że wszystkie państwa członkowskie włączyły sankcje dla sprawców do ustawodawstwa krajowego, rodzaje sankcji i ich maksymalne wysokości znacząco różnią się w poszczególnych państwach członkowskich: grzywny administracyjne i zajęcia mogą być stosowane w 23 państwach członkowskich, grzywny karne w 16, kary pozbawienia wolności w 17, zawieszenie handlu w 15, a inne rodzaje kar w 11. Grzywny grożące za naruszenie rozporządzenia UE w sprawie drewna wynoszą od 50 EUR do nieokreślonej wysokości[11]. Te rozbieżności w systemach sankcji stosowanych przez państwa członkowskie za naruszenie rozporządzenia UE w sprawie drewna oraz fakt, że w wielu przypadkach sankcje są uważane za zbyt niskie, aby rzeczywiście zniechęcać do nielegalnych zachowań, w połączeniu z niejednolitym egzekwowaniem przepisów w różnych państwach członkowskich UE niosą ze sobą ryzyko przesunięcia handlu. Ponadto różnice w systemach sankcji oraz brak jednolitego stosowania we wszystkich państwach członkowskich zakłócają równe warunki działania, stawiając podmioty, które ściśle przestrzegają wymogów, w niekorzystnej sytuacji. Problem ten można

---

9 Dyrektywa 2005/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie zanieczyszczenia pochodzącego ze statków oraz wprowadzenia sankcji w przypadku naruszenia prawa (Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 11);

10 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiające obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna (Dz.U. L 295 z 12.11.2010, s. 23).

11 Dokument roboczy służb Komisji, Ocena adekwatności dotycząca rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna (rozporządzenie UE w sprawie drewna) oraz rozporządzenia (WE) nr 2173/2005 z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia systemu zezwoleń na przywóz drewna do Wspólnoty Europejskiej FLEGT (rozporządzenie w sprawie FLEGT), 17.11.2021 r., SWD(2021) 328 final, s. 14.

rozwiązać w dyrektywie w sprawie przestępstw przeciwko środowisku, harmonizując kryminalizację i zapewniając zbliżenie wysokości sankcji w całej UE.

Oczywiste jest, że sankcje administracyjne są nieodpowiednie w okolicznościach takich jak te, które doprowadziły do zabójstwa dwóch strażników leśnych w jednym z państw członkowskich, którzy badali problemy związane z nielegalnym pozyskiwaniem drewna. Nielegalne praktyki w zakresie drewna przybierają tak poważną formę, że organy muszą dysponować karnymi środkami ich ścigania. W odniesieniu do kwestii związanych z drewnem Komisja wszczęła przeciwko temu państwu członkowskiemu postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w związku z brakiem skutecznych kontroli podmiotów i niestosowaniem odpowiednich sankcji. Od tego czasu wspomniane państwo członkowskie wprowadziło sankcje karne za określone naruszenia, które wcześniej podlegały jedynie sankcjom administracyjnym, niewystarczającym do zapewnienia przestrzegania przepisów.

Ujawnione od 2015 r. poważne naruszenia zakazów stosowania urządzeń udaremniających działanie systemu neutralizowania tlenków azotu w pojazdach silnikowych pokazują, że nawet duże przedsiębiorstwa o ugruntowanej pozycji mogą nie dać się zniechęcić do naruszeń, mając świadomość, że jedyny sposób egzekwowania prawa będzie miał charakter administracyjny.

Innym przykładem może być nielegalny pobór wody przyczyniający się do poważnego wyczerpywania się zasobów wodnych – problem ten może pogłębić się w wyniku zmiany klimatu. W swoim sprawozdaniu specjalnym z 2021 r. „Zrównoważone wykorzystanie zasobów wodnych w sektorze rolnictwa – zamiast promować bardziej efektywne korzystanie z wód, środki w ramach WPR najprawdopodobniej doprowadzą do wzrostu zużycia" Trybunał Obrachunkowy udokumentował nieskuteczność środków administracyjnych mających przeciwdziałać nadmiernemu poborowi wody i podkreślił, że kontrole są rzadkie, zaś sankcje zbyt niskie, aby zapewnić skuteczne wykonanie i przestrzeganie odpowiednich zobowiązań[12]. W sprawozdaniu odniesiono się do niedociągnięć w systemach sankcji w poszczególnych państwach członkowskich[13].

Ponadto nieliczne państwa członkowskie wprowadziły sankcje wobec wykonawców na podstawie dyrektywy w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Na przykład nie podejmuje się systematycznych działań przeciwko wykonawcom w przypadkach, gdy nie przeprowadzają oni oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do danego projektu bądź realizują projekty przed zakończeniem odpowiednich procedur lub bez odpowiednich zezwoleń. Niewywiązywanie się z tych obowiązków może prowadzić do znaczących negatywnych konsekwencji dla środowiska, a dotychczasowy poziom sankcji nie odstrasza w wystarczającym stopniu od popełniania takich przestępstw.

---

12 Europejski Trybunał Obrachunkowy, Sprawozdanie specjalne z 2021 r.: „Sustainable water use in agriculture: CAP funds more likely to promote greater rather than more efficient water use" („Zrównoważone wykorzystanie zasobów wodnych w sektorze rolnictwa – zamiast promować bardziej efektywne korzystanie z wód, środki w ramach WPR najprawdopodobniej doprowadzą do wzrostu zużycia"), pkt 62f.

13 Europejski Trybunał Obrachunkowy, Sprawozdanie specjalne z 2021 r.: „Sustainable water use in agriculture: CAP funds more likely to promote greater rather than more efficient water use" („Zrównoważone wykorzystanie zasobów wodnych w sektorze rolnictwa – zamiast promować bardziej efektywne korzystanie z wód, środki w ramach WPR najprawdopodobniej doprowadzą do wzrostu zużycia"), zob. na przykład pkt 32.

Istotne jest, aby przestrzeganie przepisów UE dotyczących działań mających wpływ na środowisko i towarów wrażliwych pod względem środowiskowym zostało wzmocnione poprzez dostępność sankcji karnych będących oznaką silniejszego społecznego potępienia niż kary administracyjne. Ustanowienie przestępstw polegających na poważnym naruszeniu przepisów unijnych, które niezależnie od swojej podstawy prawnej przyczyniają się do realizacji unijnej polityki ochrony środowiska, wyznacza wyraźne granice rodzajów zachowań uznawanych za szczególnie niedopuszczalne i jest sygnałem dla społeczeństwa i potencjalnych sprawców, że właściwe organy traktują takie zachowania niezwykle poważnie. Wydaje się to szczególnie właściwe, uwzględniając wyraźne opieranie się na zasadach zapobiegania i ostrożności w tym obszarze polityki.

Wspólne normy minimalne przy określaniu przestępstw przeciwko środowisku i sankcji umożliwiłyby również stosowanie bardziej efektywnych metod prowadzenia postępowań przygotowawczych i skuteczniejszą współpracę w państwach członkowskich i między nimi. Uznano to za szczególnie istotne w odniesieniu do zwalczania nielegalnego handlu odpadami oraz dziką fauną i florą (w tym nielegalnego handlu drewnem), biorąc pod uwagę związek z rynkiem wewnętrznym i polityką handlową UE.

Zważywszy na potencjalnie niszczycielski wpływ przestępstw przeciwko środowisku na środowisko i zdrowie ludzi, ważne jest, aby potencjalni sprawcy nie odnosili wrażenia, że w pewnych częściach UE stosuje się łagodniejszy i mniej skuteczny system regulacyjny. Nakładanie sankcji karnych za najpoważniejsze naruszenia prawa ochrony środowiska będzie miało silniejszy efekt odstraszający potencjalnych sprawców. Wprowadzenie przez wszystkie państwa członkowskie sankcji karnych ma zatem zasadnicze znaczenie dla zapewnienia skutecznej realizacji unijnej polityki ochrony środowiska.

Jeżeli chodzi o włączenie niedbałego postępowania do zakresu przestępstw, należy podkreślić stopień, w jakim przepisy UE dotyczące ochrony środowiska opierają się na środkach zapobiegawczych i środkach ostrożności. Traktat wyraźnie stanowi (w art. 191 ust. 2 TFUE), że polityka ochrony środowiska opiera się na tych zasadach. Znaczenie wysokich norm staranności jest niezbędne do prowadzenia działań, które z natury rzeczy są niebezpieczne ze względu na wykorzystanie niebezpiecznych materiałów lub procesów. W takim kontekście niedbałe postępowanie może mieć poważne, a nawet tragiczne skutki, przez co konieczne jest podkreślenie stanowiska społeczeństwa, że niedbałe postępowanie należy traktować jako wystarczająco poważne, by podlegało kryminalizacji. Prawo karne z założenia ma mieć efekt odstraszający, a uwzględnienie niedbalstwa powinno samo w sobie zniechęcać do skłaniania się ku takim zachowaniom, na przykład w celu osiągnięcia zysku finansowego poprzez niedostateczne inwestowanie lub wybieranie prostszych rozwiązań.

Dorobek prawny UE w dziedzinie ochrony środowiska obejmuje znaczną liczbę aktów prawnych, takich jak dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych[14], dyrektywa Seveso[15], rozporządzenie REACH[16] oraz przepisy dotyczące odpadów, w których skoncentrowano się

---

[14] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17).

[15] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE Tekst mający znaczenie dla EOG (Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 1).

[16] Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz

na zapewnieniu, aby w odniesieniu do działań i substancji niebezpiecznych lub stwarzających duże zagrożenie stosowano wysoki poziom zabezpieczeń technicznych.

Niestety, jeżeli chodzi o częstotliwość występowania niektórych przestępstw, przestępczość zorganizowana jest uznawana za zjawisko utrudniające gospodarowanie odpadami[17]. Od dawna znane są również problemy związane z nieprzestrzeganiem zakazów odnoszących się do dzikiej fauny i flory, o czym świadczy na przykład fakt, że w konwencji berneńskiej[18] skoncentrowano się na pracach dotyczących zwalczania przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie. Ponadto w tym kontekście i ze względu na charakter odnośnego postępowania konieczne jest, aby przedmiotowa dyrektywa objęła również niedbałe postępowanie.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

• Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa

W latach 2019–2020 Komisja przeprowadziła ocenę obowiązującej dyrektywy (opublikowaną w październiku 2020 r.), w której stwierdzono, że w praktyce wpływ dyrektywy jest niewielki. Ocena *ex post* dyrektywy opierała się na czterech głównych kryteriach oceny: a) skuteczność (ocena, czy cele dyrektywy zostały osiągnięte), b) efektywność (ocena, czy korzyści wynikające z przyjęcia i wdrożenia dyrektywy uzasadniają poniesione koszty), c) spójność (z innymi odpowiednimi przepisami i polityką UE w dziedzinie prawa karnego i ochrony środowiska, jak również z międzynarodowymi zobowiązaniami UE) oraz d) adekwatność (stopień, w jakim pierwotne cele dyrektywy odpowiadają obecnym i przyszłym potrzebom). W ocenie uwzględniono również skutki społeczne i gospodarcze dla różnych grup zainteresowanych stron.

W ramach oceny zidentyfikowano sześć głównych problemów, które spowodowały brak skuteczności dyrektywy w praktyce:

1. Zakres dyrektywy jest nieaktualny i określony w skomplikowany sposób, co utrudnia skuteczne prowadzenie postępowań przygotowawczych, ściganie przestępstw i skuteczną współpracę transgraniczną.

2. W dyrektywie zastosowano szereg niejasnych definicji w celu określenia przestępstw przeciwko środowisku, co może utrudniać skuteczne prowadzenie postępowań przygotowawczych, ściganie przestępstw i skuteczną współpracę transgraniczną.

3. Wysokości sankcji nakładanych na podstawie obowiązującej dyrektywy nie są wystarczająco skuteczne i odstraszające we wszystkich państwach członkowskich.

4. Niewystarczająca wewnętrzna i transgraniczna współpraca i koordynacja w odniesieniu do przestępstw przeciwko środowisku wśród państw członkowskich utrudnia skuteczne prowadzenie postępowań przygotowawczych i ściganie przestępstw.

5. Brak wiarygodnych, dokładnych i kompletnych danych statystycznych dotyczących postępowań w sprawie przestępstw przeciwko środowisku w państwach członkowskich uniemożliwia krajowym decydentom i praktykom monitorowanie skuteczności ich środków.

---

uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1).

[17] Ocena zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością w Unii Europejskiej (SOCTA), A corrupting influence: the infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crime [Niszczący wpływ: infiltracja i osłabianie gospodarki europejskiej i społeczeństwa europejskiego przez przestępczość zorganizowaną], Europol 2021, s. 54.

[18] Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk

6. Nieskuteczne funkcjonowanie łańcucha egzekwowania prawa: przestępstwa przeciwko środowisku nie są w skuteczny sposób traktowane priorytetowo, wykrywane, obejmowane postępowaniem przygotowawczym, ścigane i nie są nakładane skuteczne sankcje za ich popełnienie. We wszystkich państwach członkowskich i na wszystkich szczeblach łańcucha egzekwowania prawa (inspektorzy, policja, prokuratura i sądy karne) zidentyfikowano luki w egzekwowaniu prawa, w tym niedobór zasobów, niewystarczające szkolenia i brak specjalistycznej wiedzy, brak świadomości i ustalania priorytetów oraz niedostateczną współpracę i wymianę informacji.

W świetle ustaleń poczynionych w ramach oceny Komisja Europejska postanowiła zmienić przedmiotową dyrektywę i przeprowadziła ocenę skutków. Poszczególne etapy oceny skutków, od określenia problemów i ich przyczyn po wskazanie celów i możliwych wariantów strategicznych, zostały przeprowadzone na podstawie ustaleń przedstawionych w sprawozdaniu z oceny.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Komisja przeprowadziła owocne konsultacje społeczne i ukierunkowane konsultacje z zainteresowanymi stronami, aby skorzystać z zewnętrznej wiedzy specjalistycznej i zrozumieć obawy szerszego grona społeczeństwa. Ponadto Komisja chciała zapewnić, aby warianty rozważane w ramach przeglądu dyrektywy stanowiły najbardziej odpowiednie sposoby zwiększenia jej skuteczności i wspierania rzeczywistej pracy praktyków. Konsultacje przeprowadzono na możliwie najszerszą skalę, aby uzyskać stosowne dane, dowody i wyjaśnienia dotyczące istotnych i faktycznych potrzeb różnych kategorii zainteresowanych stron w odniesieniu do sześciu głównych celów:

- doprecyzowanie i zaktualizowanie zakresu dyrektywy w sprawie przestępstw przeciwko środowisku;
- doprecyzowanie terminów prawnych wykorzystanych do określenia przestępstw przeciwko środowisku;
- zwiększenie dostępności odstraszających i porównywalnych rodzajów i wysokości sankcji;
- zacieśnienie współpracy transgranicznej;
- udoskonalenie gromadzenia i rozpowszechniania informacji i danych statystycznych oraz
- usprawnienie funkcjonowania łańcucha egzekwowania prawa (szkolenia, koordynacja i współpraca, zasoby, podejście strategiczne).

Konsultacje zostały przeprowadzone na wczesnym etapie i miały na celu uzyskanie opinii szerokiego grona zainteresowanych stron, takich jak członkowie społeczeństwa, eksperci, praktycy (służby policyjne, inspektorzy, prokuratorzy i sędziowie), sieci praktyków (IMPEL, ENPE, EUFJE, EnvirCrimeNet), organy publiczne z państw członkowskich (ministerstwa sprawiedliwości i ministerstwa środowiska), agencje europejskie (Europol i Eurojust), organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną środowiska, organizacje przedsiębiorców, pojedyncze przedsiębiorstwa i pracownicy akademiccy. Konsultacje z tymi wszystkimi podmiotami dotyczyły ich oczekiwań i obaw związanych z koniecznością przeprowadzenia i treścią ewentualnego przeglądu dyrektywy w sprawie przestępstw przeciwko środowisku.

Komisja przeprowadziła konsultacje w różnych formach i z wykorzystaniem szeregu metod. Obejmowały one:

- konsultacje w sprawie wstępnej oceny skutków oraz 12-tygodniowe otwarte konsultacje publiczne, w ramach których zasięgano opinii wszystkich zainteresowanych stron;
- szereg ukierunkowanych tematycznych warsztatów internetowych i spotkań grup ekspertów, w tym spotkań Forum ds. Przestrzegania Prawa Ochrony Środowiska i Zarządzania Środowiskiem oraz jego grupy roboczej ds. sankcji za przestępstwa przeciwko środowisku; specjalne kwestionariusze i dokumenty otwierające debatę zostały rozesłane z wyprzedzeniem, aby umożliwić przygotowanie się do spotkań organizowanych przez Komisję;
- liczne konferencje internetowe z udziałem Komisji, na których omówiła ona swoją pracę w tej dziedzinie, uzyskano informacje zwrotne od innych uczestników konferencji dotyczące sześciu głównych wariantów oraz zaproszono dodatkowych uczestników do udziału w procesie realizowanym przez ekspertów i w konsultacjach publicznych;
- dwustronne spotkania online z szerokim gronem zainteresowanych stron, organizowane z inicjatywy Komisji lub zainteresowanych stron;
- dokumenty przedstawiające stanowiska i dokumenty analityczne pochodzące od europejskich agencji, praktyków, sieci zawodowych (np. wspólne oświadczenie IMPEL/ENPE/EUFJE i EnviCrimeNet przyjęte na konferencji w maju 2021 r. poświęconej zwalczaniu przestępstw przeciwko środowisku i zmianie dyrektywy w sprawie przestępstw przeciwko środowisku), przedstawicieli branży, organów publicznych z państw członkowskich, organizacji pozarządowych, społeczeństwa obywatelskiego i środowiska akademickiego.

Ogółem specjalne działania konsultacyjne trwały ponad 6 miesięcy – od lutego 2021 r. do lipca 2021 r.

Konsultacje zorganizowano w taki sposób, aby zachować tę samą kolejność logiczną, którą przyjęto w ocenie skutków, począwszy od określenia problemu i umożliwiając stopniowe opracowanie możliwych wariantów i ich skutków:

- Większość respondentów potwierdziła konieczność zaktualizowania zakresu dyrektywy w sprawie przestępstw przeciwko środowisku i doprecyzowania terminów prawnych.
- W znacznej części opinii organizacji pozarządowych i stowarzyszeń przedsiębiorców wskazano obszary środowiskowe lub konkretne przepisy, które nie są objęte obowiązującą dyrektywą w sprawie przestępstw przeciwko środowisku, ale których włączenie należy rozważyć.
- większość respondentów uznała za właściwe uwzględnienie przepisów dotyczących minimalnych wysokości maksymalnych sankcji oraz okoliczności obciążających. Włączenie przepisu o konfiskacie wraz z przepisami odnoszącymi się do osób prawnych uznano za przydatne w niektórych przypadkach.
- Kilka stron wezwało do lepszego gromadzenia i przekazywania informacji przez państwa członkowskie. Wyrażano obawy, że będzie to oznaczało złożone dostosowania informatyczne, czyli trudny i długotrwały proces, który nakłada duże obciążenia administracyjne na organy ścigania, prokuraturę i sądownictwo.
- Zdecydowana większość zainteresowanych stron potwierdziła istnienie pilnej potrzeby zwiększenia skuteczności łańcucha egzekwowania prawa w praktyce oraz

konieczność wprowadzenia przepisów dotyczących szkoleń, zasobów, współpracy i koordynacji, wraz ze strategicznym podejściem do zwalczania przestępstw przeciwko środowisku.

Podejmując decyzję o tym, które warianty należy poprzeć, Komisja wzięła pod uwagę wszystkie odpowiedzi. Więcej informacji na temat konsultacji podano w załącznikach do oceny skutków (załączniki 7 i 8).

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Aby zapewnić dostępność dowodów niezbędnych do przeprowadzenia oceny skutków, Komisja skorzystała z szerokiego zakresu wiedzy eksperckiej. Uwzględnione opinie ekspertów można podzielić na dwie główne kategorie: najnowsze badania poświęcone danemu zagadnieniu oraz konsultacje z zainteresowanymi stronami.

Najpierw, w latach 2019–2020, Komisja przeprowadziła ocenę obowiązującej dyrektywy i opublikowała swoje ustalenia w październiku 2020 r. Ocena pomogła Komisji zrozumieć zalety i wady obowiązującego prawodawstwa. Stworzyła ona podstawy do przeglądu dyrektywy, ponieważ w ocenie wyraźnie podkreślono, że obowiązujące prawodawstwo ma bardzo niewielką skuteczność w praktyce. Po zakończeniu oceny Komisja zleciła przeprowadzenie badania na potrzeby oceny skutków; badanie prowadzono w okresie od kwietnia 2021 r. do października 2021 r. Służyło ono ocenieniu skutków różnych wariantów, głównie ich wpływu finansowego i gospodarczego.

Oprócz tych dwóch badań Komisja dokonała kompleksowego przeglądu dostępnej literatury przedmiotu. Świadczy o tym szereg odniesień zastosowanych w ocenie skutków. Ponadto przeanalizowano wiele pisemnych oświadczeń od zainteresowanych stron, np. Eurojustu, Europolu, sieci zawodowych, praktyków, państw członkowskich, organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw. Badanie źródeł wtórnych polegało również na przeglądzie stanowisk Parlamentu Europejskiego, takich jak sprawozdanie Komisji Prawnej w sprawie odpowiedzialności przedsiębiorstw za szkody w środowisku (2020/2027(INI)). Uwzględniono także ustalenia grup roboczych, takie jak wyniki badania krajowego na 2. posiedzeniu Grupy Roboczej Rady Europy ds. Środowiska i Prawa Karnego w dniu 15 czerwca 2021 r.

Ponadto dokładnie przeanalizowano odnośne prace głównych europejskich sieci egzekwowania prawa ochrony środowiska (IMPEL, EnviCrimeNet, ENPE, EUFJE).

Wzięto pod uwagę również wyniki ósmej rundy wzajemnych ocen Rady dotyczących zwalczania przestępstw przeciwko środowisku.

- **Ocena skutków**

Wniosek ustawodawczy opracowano na podstawie oceny skutków. W dniu 1 października 2021 r. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała pozytywną opinię (z zastrzeżeniami). Załącznik I do oceny skutków objaśnia, jak odniesiono się do uwag Rady ds. Kontroli Regulacyjnej.

Ocena wykazała, że dyrektywa, chociaż ustanawia wspólne unijne ramy dotyczące głównych przestępstw przeciwko środowisku, w praktyce miała ograniczoną skuteczność.

Nie wpłynęła ona na liczbę wyroków skazujących ani na wysokość nakładanych sankcji w państwach członkowskich. W ramach oceny zidentyfikowano w szczególności następujące konkretne problemy o zasadniczym znaczeniu:

1. Zakres dyrektywy w sprawie przestępstw przeciwko środowisku (przedstawiony w dwóch załącznikach do tej dyrektywy i w wykazie przestępstw zawartym w jej art. 3) jest nieaktualny i określony w skomplikowany sposób, co utrudnia skuteczne

prowadzenie postępowań przygotowawczych, ściganie przestępstw i współpracę transgraniczną.

2. Definicje tego, co stanowi „przestępstwo przeciwko środowisku”, są niejasne i utrudniają skuteczne prowadzenie postępowań przygotowawczych, ściganie przestępstw i skuteczną współpracę transgraniczną między państwami członkowskimi i w państwach członkowskich.

3. Wysokości sankcji nie są skuteczne i odstraszające we wszystkich państwach członkowskich.

4. Współpraca transgraniczna jest zbyt ograniczona.

5. Decydentom politycznym i praktykom brakuje wiedzy na temat charakteru i skali przestępstw przeciwko środowisku oraz skuteczności środków egzekwowania prawa z powodu ograniczonego gromadzenia, przetwarzania i udostępniania danych statystycznych.

6. Łańcuch egzekwowania prawa w zakresie zwalczania przestępstw przeciwko środowisku jest nieskuteczny, między innymi ze względu na brak szkoleń i specjalizacji, a także niewystarczającą koordynację i współpracę na poszczególnych poziomach egzekwowania prawa ochrony środowiska.

Komisja opracowała szereg legislacyjnych i nielegislacyjnych wariantów strategicznych. Do wariantów rozważanych i odrzuconych na wczesnym etapie należały: uchylenie dyrektywy lub rozwiązanie zidentyfikowanych problemów wyłącznie za pomocą niewiążących środków, takich jak wytyczne UE dotyczące wykładni definicji i wysokości sankcji.

Biorąc pod uwagę wyniki oceny, jedynym właściwym wariantem osiągnięcia określonych celów szczegółowych jest zmiana dyrektywy. Wariant ten (zwany dalej „wariantem głównym”) nie wyklucz dodatkowych środków o charakterze nielegislacyjnym. W kontekście głównego wariantu strategicznego określono następujące podwarianty (zwane dalej „wariantami”), które zostały szczegółowo przeanalizowane w ocenie skutków, aby uwzględnić każdy cel szczegółowy.

Cel nr 1: Zwiększenie skuteczności postępowań przygotowawczych i ścigania przestępstw dzięki aktualizacji zakresu dyrektywy i wprowadzeniu realistycznego mechanizmu umożliwiającego bieżącą aktualizację dyrektywy w świetle Europejskiego Zielonego Ładu.

- Wariant 1a: Aktualizacja dotychczasowego wykazu prawodawstwa w załącznikach, dodanie nowych stosownych kategorii przestępstw w art. 3 oraz wprowadzenie procedury komitetowej w celu bieżącej aktualizacji załączników.
- Wariant 1b: Ogólne odniesienie do odpowiedniego prawodawstwa sektorowego i usunięcie załączników, dokładniejsze określenie, co stanowi przestępstwo przeciwko środowisku w ramach przestępstw określonych w art. 3 oraz dodanie nowych stosownych kategorii przestępstw.
- Wariant 1c: Sformułowanie w dyrektywie definicji przestępstwa przeciwko środowisku nieobejmującej warunku naruszenia odnośnego prawodawstwa sektorowego UE.

Preferowanym wariantem jest wariant 1b, ponieważ zapewnia on większą jasność prawa w odniesieniu do kwestii, które naruszenia przepisów sektorowych stanowią przestępstwa przeciwko środowisku. W przyszłości prawodawca unijny musiałby aktualizować dyrektywę

(podobnie jak w obecnej sytuacji), ponieważ prostszy mechanizm – mianowicie procedura komitetowa – nie ma zastosowania do zasadniczych elementów dyrektywy. Definicja przestępstwa przeciwko środowisku jest zasadniczym elementem. Przestępstwa w art. 3 zostałyby zdefiniowane poprzez odniesienie do rozszerzonej definicji tego, co jest „bezprawne", i obejmowałyby także zaktualizowany wykaz kategorii przestępstw oparty na poważnych naruszeniach obowiązującego prawa ochrony środowiska.

Cel nr 2: Zwiększenie skuteczności postępowań przygotowawczych i ścigania przestępstw poprzez doprecyzowanie lub wyeliminowanie niejasnych terminów stosowanych w definicjach przestępstw przeciwko środowisku.

- Wariant 2a: Dokładniejsze zdefiniowanie niejasnych terminów występujących w dyrektywie (np. „znaczna szkoda").
- Wariant 2b: Usunięcie nieprecyzyjnych terminów, takich jak na przykład „znaczna szkoda", w tym poprzez kryminalizację ryzykownych zachowań (przestępstwo polegające na stwarzaniu zagrożenia).
- Wariant 2c: Połączenie wariantu 2a i 2b.

Preferowanym wariantem jest wariant 2c, ponieważ w celu zapewnienia jasności prawodawca powinien doprecyzować w samej dyrektywie (wariant 2a) zidentyfikowane niejasne definicje, a także dodać więcej przestępstw w oparciu o pojęcie ryzyka, niezbędne w przypadkach związanych z dużą szkodą, którą można udowodnić w postępowaniu w sprawie przestępstwa przeciwko środowisku. Przestępstwa polegające na stwarzaniu zagrożenia obejmowałyby przypadki, w których prawodawca uznał, że naruszenie przepisów sektorowych naraziłoby środowisko na niedopuszczalne ryzyko.

Cel nr 3: Zapewnienie skutecznych, odstraszających i proporcjonalnych rodzajów i wysokości sankcji za przestępstwa przeciwko środowisku.

- Wariant 3a: Wprowadzenie minimalnych maksymalnych wysokości sankcji.
- Wariant 3b: Wariant 3a oraz okoliczności obciążające i sankcje akcesoryjne.
- Wariant 3c: Wariant 3b oraz obowiązek powiązania wysokości grzywien z sytuacją finansową osoby prawnej lub wysokością nielegalnych zysków.

Preferowanym wariantem jest wariant 3c, ponieważ wszystkie środki odnoszą się do różnych aspektów skutecznego nakładania sankcji i wzajemnie się wzmacniają.

Cel nr 4: Wspieranie transgranicznych postępowań przygotowawczych i transgranicznego wnoszenia i popierania oskarżeń.

Pakiet przepisów bezpośrednio wspierających współpracę transgraniczną, takich jak zharmonizowane skuteczne narzędzia dochodzeniowo-śledcze, obowiązek współpracy w ramach Europolu, Eurojustu i OLAF-u oraz przepisy dotyczące jurysdykcji.

Cel nr 5: Umożliwienie bardziej świadomego podejmowania decyzji w odniesieniu do przestępstw przeciwko środowisku poprzez udoskonalenie gromadzenia i przekazywania danych statystycznych.

- Wariant 5a: Zobowiązanie państw członkowskich do gromadzenia i regularnego przekazywania Komisji danych statystycznych dotyczących przestępstw przeciwko środowisku.
- Wariant 5b: Wariant 5a oraz zobowiązanie państw członkowskich do gromadzenia i przekazywania danych statystycznych zgodnie ze zharmonizowanymi wspólnymi normami.

Wariantem preferowanym jest wariant 5b.

Cel nr 6: Zwiększenie skuteczności operacyjnej krajowych łańcuchów egzekwowania prawa z myślą o ułatwieniu wykrywania przestępstw, prowadzenia postępowań przygotowawczych, ścigania przestępstw i nakładania sankcji.

Pakiet zobowiązań wspierających praktyczne wdrożenie, takich jak prowadzenie ukierunkowanych i regularnych szkoleń na wszystkich poziomach łańcucha egzekwowania prawa, nadrzędne krajowe strategie zwalczania przestępstw przeciwko środowisku oraz działania na rzecz zwiększania świadomości.

Preferowany pakiet

Jeżeli chodzi o cel nr 1, usunięcie załączników i w zamian dokładniejsze określenie w art. 3, co stanowi przestępstwo przeciwko środowisku, oraz dodanie nowych kategorii przestępstw przeciwko środowisku w tym samym artykule prawdopodobnie zwiększy skuteczność prowadzenia postępowań przygotowawczych i ścigania przestępstw przeciwko środowisku, zwłaszcza w odniesieniu do współpracy transgranicznej. W przyszłości konieczna jednak będzie również regularna aktualizacja dyrektywy w drodze procedury ustawodawczej, jeżeli zaistnieje potrzeba dodania do zakresu dyrektywy nowych obszarów przestępstw przeciwko środowisku. Nie ma na to prostszego sposobu, ponieważ definicje kategorii przestępstw przeciwko środowisku stanowią zasadniczy element dyrektywy i wymagają decyzji prawodawcy unijnego.

W ramach celu 2 zarówno kategoria przestępstw polegających na stwarzaniu zagrożenia, jak i przestępstw wymagających wykazania szkody jest niezbędna, aby odpowiednio reagować na przestępstwa przeciwko środowisku. Obowiązująca dyrektywa opiera się na połączeniu tych dwóch rodzajów definicji przestępstw. We wniosku konieczne będzie dodanie nowych kategorii przestępstw polegających na stwarzaniu zagrożenia oraz dokładniejsze określenie, które zachowania są kryminalizowane; niezbędne będzie również dodanie informacji umożliwiających określenie, co może stanowić szkodę w środowisku.

Dokładniejsze definicje niejasnych terminów – takich jak „*znaczna* szkoda” oraz „*nieznaczna lub większa niż nieznaczna ilość*” – zwiększą przejrzystość dyrektywy. Skoncentrowanie się na przestępstwach polegających na stwarzaniu zagrożenia i ryzykownych zachowaniach umożliwi skuteczne nakładanie sankcji w przypadkach, w których trudno jest ustalić rzeczywistą szkodę lub w których szkoda nie wystąpiła. W związku z tym łączne stosowanie obu wariantów może spowodować zwiększenie skuteczności prowadzenia postępowań przygotowawczych i ścigania przestępstw przeciwko środowisku.

Jeżeli chodzi o cel 3, pakiet środków dotyczących sankcji (wariant 3c – minimalne maksymalne sankcje, okoliczności obciążające, sankcje akcesoryjne, uzależnienie wysokości grzywien od wysokości nielegalnych zysków i sytuacji finansowej sprawcy) doprowadzi w praktyce do nakładania w całej UE sankcji w bardziej skutecznych, proporcjonalnych, odstraszających i jednolitych wysokościach. Ponadto minimalne maksymalne wymiary kar pozbawienia wolności zapewnią praktykom z zakresu ścigania przestępstw dostęp do narzędzi dochodzeniowo-śledczych, które są dostępne wyłącznie w przypadku przestępstw zagrożonych określonym minimalnym maksymalnym wymiarem kary. Doprowadzi to do poprawy skuteczności prowadzenia postępowań przygotowawczych i ułatwi współpracę transgraniczną.

Środki w ramach celu 4 (zbliżenie narzędzi dochodzeniowo-śledczych, obowiązek współpracy za pośrednictwem agencji UE, utworzenie krajowych punktów kontaktowych) będą bezpośrednio sprzyjać współpracy transgranicznej, wzajemnie się uzupełniać i wzmacniać oraz przyczynią się do zwiększenia skuteczności prowadzenia postępowań

przygotowawczych, ponieważ wiele spraw dotyczących przestępstw przeciwko środowisku może być skutecznie prowadzonych wyłącznie w wymiarze transgranicznym.

Wariant preferowany w ramach celu 5 przyniesie skutek w postaci wspólnie określonej minimalnej normy gromadzenia danych na temat procedur dotyczących przestępstw przeciwko środowisku, a tym samym pozwoli na uzyskanie danych statystycznych porównywalnych w całej UE.

Pakiet środków proponowanych w ramach celu 6 (szkolenia/specjalizacja, wymogi w zakresie współpracy i koordynacji, zwiększanie świadomości, strategie krajowe) będzie miał pozytywny wpływ na skuteczność w praktyce na wszystkich poziomach łańcucha egzekwowania prawa (inspektorzy, policja, prokuratura, sędziowie w sprawach karnych).

Ponieważ dyrektywa wymaga udoskonalenia we wszystkich sześciu problematycznych obszarach, połączenie wariantów preferowanych w ramach każdego celu powinno doprowadzić do powstania najlepszego pakietu ogólnego. W połączeniu preferowane warianty mogą umożliwić osiągnięcie skumulowanych skutków, które wykraczają poza to, co można byłoby uzyskać za pomocą poszczególnych preferowanych wariantów.

Współpraca transgraniczna będzie ułatwiona nie tylko dzięki środkom w ramach celu 4, ale również za sprawą szerszego zakresu dyrektywy umożliwiającego taką współpracę w większej liczbie obszarów środowiskowych. Dokładniejsze określenie w ramach celu 2, co stanowi przestępstwo przeciwko środowisku, zmniejszy różnice w postrzeganiu w państwach członkowskich, które do tej pory utrudniały współpracę lub wręcz prowadziły do jej zakończenia. Określenie maksymalnych wysokości sankcji nie tylko zapewnia bardziej odstraszające sankcje, ale daje również możliwość korzystania ze skutecznych transgranicznych narzędzi dochodzeniowo-śledczych przewidzianych w instrumentach prawnych, które mogą być stosowane dopiero od określonej wysokości sankcji za daną kategorię przestępstw. W ramach celu 6 lepsze przeszkolenie i specjalizacja zgodnie z porównywalnymi normami w państwach członkowskich także bezpośrednio ułatwią współpracę transgraniczną.

Dokładniejsze definicje przestępstw przeciwko środowisku (cel 2) oraz lepsze przeszkolenie i specjalizacja w ramach celu 6 zwiększą zdolność praktyków z zakresu ścigania przestępstw do lepszego przewidywania szans powodzenia w danej sprawie, co doprowadzi do większej liczby ściganych przypadków. Lepsza współpraca transgraniczna (cel 4) oraz dostępność bardziej odstraszających rodzajów i wysokości sankcji (cel 3) to kolejne czynniki, które mogą ułatwić podjęcie decyzji o zainwestowaniu zasobów niezbędnych do prowadzenia spraw dotyczących przestępstw przeciwko środowisku.

Skuteczność i odstraszający charakter postępowań przygotowawczych w sprawach karnych dotyczących środowiska zostaną osiągnięte nie tylko poprzez nakładanie bardziej odpowiednich sankcji dzięki preferowanemu wariantowi w ramach celu 3. Większa skuteczność prowadzenia postępowań przygotowawczych wynikająca z połączonych skutków preferowanych wariantów w ramach celów 1, 2, 4 i 6, jak opisano powyżej, przyczyni się również do powstania systemu sądownictwa karnego, który będzie zniechęcał do popełniania przestępstw przeciwko środowisku.

W ten sposób preferowane warianty nie tylko najlepiej służą realizacji odnośnych celów, ale również zwiększają ogólną skuteczność dyrektywy, wykraczającą poza poszczególne cele szczegółowe.

Kogo dotyczy ta dyrektywa?

Państwa członkowskie i organy publiczne

Oczekuje się, że przepisy dotyczące wdrożenia dyrektywy w sprawie przestępstw przeciwko środowisku zwiększą skuteczność łańcucha egzekwowania prawa i zapewnią porównywalność starań na rzecz zwalczania przestępstw przeciwko środowisku w całej UE. Mogą one generować pewne koszty, zarówno jednorazowe, jak i bieżące, dla organów ochrony środowiska, organów ścigania i organów wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich. Średnio- i długoterminowe korzyści znacznie je jednak przewyższą. Organy krajowe będą musiały zapewnić dodatkowe zasoby ludzkie i materialne (głównie w strukturach policji i prokuratury, jako instytucji najczęściej odpowiedzialnych za prowadzenie postępowań przygotowawczych i ściganie przestępstw przeciwko środowisku). Podobnie zobowiązanie państw członkowskich do gromadzenia i przekazywania danych statystycznych zgodnie z nowymi i bardziej zharmonizowanymi normami może spowodować dodatkowe obciążenie administracyjne: pod względem ewentualnego dostosowania istniejących systemów do rejestrowania spraw oraz pod względem opracowywania tych statystyk na poziomie krajowym przed przekazaniem ich do UE. Wszystkie państwa członkowskie musiałyby w pewnym stopniu zapewnić dodatkowe szkolenia dla odnośnych specjalistów w całym łańcuchu egzekwowania prawa, uwzględniając zmienione warunki dyrektywy i nowy personel. Wymagane zasoby zależą od zakresu, w jakim państwa członkowskie prowadzą już regularne szkolenia w zakresie przestępstw przeciwko środowisku. Ponadto istnieją pewne dodatkowe koszty związane z utworzeniem krajowych punktów kontaktowych w różnych instytucjach oraz z opracowaniem krajowych strategii zwalczania przestępstw przeciwko środowisku.

Przedsiębiorstwa unijne

Przedsiębiorstwa unijne nie ponoszą żadnych bezpośrednich kosztów związanych z dyrektywą; ich koszty przestrzegania przepisów wynikają z administracyjnego prawa ochrony środowiska. Skuteczniejsze egzekwowanie prawa w dziedzinie przestępstw przeciwko środowisku chroniłoby przedsiębiorstwa działające legalnie przed nieuczciwą konkurencją wynikającą z nielegalnej działalności gospodarczej. Co więcej, zmniejszyłyby się szkody wizerunkowe branży (np. w zakresie gospodarowania odpadami, produkcji chemicznej), wynikające z nielegalnej działalności, co przyniosłoby dodatkowe korzyści przedsiębiorstwom przestrzegającym przepisów. Ponieważ przestępstwa przeciwko środowisku nadal będą powiązane z naruszeniem przepisów administracyjnych, istnieje ograniczone ryzyko, że na przedsiębiorstwa mogłyby zostać nałożone sankcje za działalność związaną ze środowiskiem, która jest dozwolona na mocy prawa administracyjnego, z wyjątkiem szczególnych i ściśle określonych sytuacji wymienionych w dyrektywie.

MŚP

MŚP mogą stanąć w obliczu nieco większej presji ze względu na mniejszą zdolność do płacenia grzywien lub korzystania z fachowej wiedzy prawnej i przeprowadzania działań z zakresu należytej staranności. Wariant polegający na powiązaniu grzywien z sytuacją finansową przedsiębiorstwa, oprócz innych aspektów związanych z okolicznościami popełnienia przestępstwa, mógłby zmniejszyć narażenie MŚP na takie grzywny.

Obywatele UE

Oczekuje się, że skuteczniejsze egzekwowanie prawa karnego w dziedzinie ochrony środowiska będzie miało pozytywny wpływ na całe społeczeństwo. Oprócz korzyści w zakresie jakości życia związanych z ochroną środowiska, ograniczenie działalności przestępczej sprzyja lepszemu sprawowaniu rządów, zmniejszeniu korupcji i zniwelowaniu ryzyka stwarzanego przez duże zorganizowane grupy przestępcze.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

W ramach oceny skutków nie stwierdzono żadnych możliwości uproszczenia dyrektywy ani ograniczenia zbędnych kosztów.

Dyrektywa – jako instrument prawa karnego – nie generuje żadnych dodatkowych kosztów dla obywateli, przedsiębiorstw i MŚP. Zostało to potwierdzone podczas konsultacji z zainteresowanymi stronami.

Wniosek będzie obejmował szereg dodatkowych przepisów mających na celu doprecyzowanie dyrektywy, która jest obecnie bardzo ogólna, jaśniejsze określenie jej zakresu, podanie dokładniejszych definicji przestępstw oraz zapewnienie skuteczności, proporcjonalności i odstraszającego charakteru kar. Uprości to i ułatwi praktyczne wdrożenie dyrektywy przez organy państw członkowskich, a tym samym zagwarantuje lepsze osiągnięcie celów przewidzianych w dyrektywie.

Wniosek przewiduje również nowe przepisy zobowiązujące państwa członkowskie do wprowadzenia szczególnych środków, które zapewnią skuteczne wykonanie dyrektywy w praktyce (środki dotyczące szkoleń, zwiększania świadomości, zacieśniania współpracy transgranicznej, dostarczania niezbędnych zasobów itp.) Chociaż wydaje się, że są to nowe zobowiązania, które generują koszty dla państw członkowskich, w rzeczywistości przedmiotowe przepisy jedynie wyraźnie określają to, do czego i tak zobowiązane jest państwo członkowskie. Państwa członkowskie są zobowiązane nie tylko do transpozycji dyrektywy do prawa krajowego, ale także do wprowadzenia niezbędnych praktycznych środków wykonawczych. Z oceny wynika, że praktyczne wykonanie jest niewystarczające we wszystkich państwach członkowskich i w całym łańcuchu egzekwowania prawa. Zobowiązania określone w dyrektywie są zatem niezbędne do zapewnienia zgodności z przepisami w państwach członkowskich. Środki wykonawcze wymagane we wniosku to środki, które praktycy uznali za najbardziej odpowiednie, aby umożliwić im egzekwowanie przepisów krajowych transponujących dyrektywę. Jako zasadniczy czynnik niezbędny do poprawy egzekwowania prawa w odniesieniu do przestępstw przeciwko środowisku określono w szczególności szkolenia.

- **Prawa podstawowe**

Dyrektywa prawdopodobnie będzie miała pozytywny wpływ na poziom ochrony środowiska, o którym mowa w art. 37 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Poprawa stanu środowiska przyczyni się do poprawy fizycznego dobrostanu (zdrowia) obywateli, co jest jednym z aspektów godności ludzkiej. W związku z tym będzie to miało pozytywny wpływ również na prawo do życia (art. 2 Karty), prawo do integralności fizycznej (art. 3), opiekę nad dziećmi i ich dobro (art. 24), prawo do zdrowych warunków pracy (art. 31) oraz prawo do profilaktycznej opieki zdrowotnej oraz opieki zdrowotnej innego rodzaju (art. 35).

Przedmiotowa dyrektywa – jako instrument prawa karnego – będzie musiała zostać transponowana do prawa krajowego z poszanowaniem praw podstawowych i zasad określonych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”) uznanych w TUE. W szczególności należy dokonać jej transpozycji i stosować ją z należytym poszanowaniem prawa do ochrony danych osobowych (art. 8 Karty), wolności prowadzenia działalności gospodarczej (art. 16), domniemania niewinności i prawa do obrony (art. 48), zasad legalności oraz proporcjonalności kar do czynów zabronionych pod groźbą kary (art. 49), a także zakazu ponownego sądzenia lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary (art. 50). Wdrażając przedmiotową dyrektywę, państwa członkowskie powinny zapewnić przestrzeganie praw procesowych podejrzanych lub oskarżonych w postępowaniu karnym. Obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy

pozostają bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich wynikających z prawa Unii dotyczącego praw procesowych w postępowaniu karnym.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Niniejszy wniosek ma nieznaczny wpływ na budżet państw członkowskich i Komisji. Szczegółowe informacje na temat skutków finansowych dla Komisji można znaleźć w ocenie skutków finansowych regulacji załączonej do niniejszego pakietu legislacyjnego.

Komisja ponosi dwa rodzaje kosztów: jednorazowe i powtarzające się. Pierwsze skutki finansowe dla Komisji są związane z piątym celem zmiany: usprawnieniem gromadzenia danych statystycznych i sprawozdawczości w zakresie przestępstw przeciwko środowisku. Koszty Komisji związane z tym celem wyniosą 155 000 EUR w 2025 r. Ten ogólny koszt dzieli się na trzy rodzaje wydatków. Pierwszym z nich jest określenie norm minimalnych, które będzie kosztować 110 000 EUR i jest to koszt jednorazowy, który wystąpi tylko w 2025 r. Drugi koszt związany jest z zapewnieniem przestrzegania norm i jest to roczny powtarzający się koszt w wysokości 16 000 EUR. Ostatni koszt powiązany z tym celem dotyczy składanego co dwa lata sprawozdania Komisji na temat danych państw członkowskich, który również stanowi roczny powtarzający się koszt w wysokości 25 000 EUR.

Oprócz wymienionych kosztów związanych z piątym celem zmiany Komisja będzie musiała również pokryć inny jednorazowy koszt wynikający z jej obowiązków sprawozdawczych. Zgodnie z wnioskiem ustawodawczym Komisja będzie musiała sporządzić dwa sprawozdania. Pierwsze z nich dotyczy transpozycji dyrektywy przez państwa członkowskie i będzie kosztować 405 000 EUR, na co składają się koszty zatrudnienia wykonawcy, który przygotuje badanie, tj. 350 000 EUR, oraz koszty przeglądu tego badania przez pracowników Komisji, tj. 54 600 EUR. Drugim sprawozdaniem, które Komisja musi sporządzić, jest badanie, w którym przeanalizowana zostanie skuteczność dyrektywy przy użyciu określonego zestawu wskaźników. Badanie to, które zostanie przeprowadzone po zakończeniu obecnych wieloletnich ram finansowych, będzie kosztować 420 000 EUR.

W związku z tym koszty Komisji w 2025 r. ogółem wyniosłyby 560 000 EUR, a powtarzające się koszty roczne związane z dyrektywą – 45 000 EUR. Wycena ta nie obejmuje kosztów sprawozdania na temat skuteczności dyrektywy, które zostałyby poniesione po zakończeniu obecnych wieloletnich ram finansowych.

Skutki finansowe dyrektywy dla państw członkowskich dotyczą trzech celów związanych z jej zmianą: zwiększenie skuteczności współpracy i koordynacji między państwami członkowskimi (cel 4), usprawnienie gromadzenia danych statystycznych i sprawozdawczości w zakresie przestępstw przeciwko środowisku (cel 5) oraz poprawa skuteczności funkcjonowania łańcucha egzekwowania prawa (cel 6).

Jeżeli chodzi o cel 4, wszystkie państwa członkowskie poniosą dwa rodzaje kosztów: koszty narzędzi dochodzeniowo-śledczych oraz koszty utworzenia krajowych punktów kontaktowych. W przypadku narzędzi dochodzeniowo-śledczych nie były dostępne dane umożliwiające wstępną ocenę kosztów. Koszty utworzenia krajowych punktów kontaktowych wyniosą jednak od 475 600 EUR do 792 700 EUR dla wszystkich państw członkowskich, w zależności od wariantu wybranego przez państwa członkowskie.

W odniesieniu do celu 5 można wskazać kilka rodzajów kosztów po stronie państw członkowskich. Dwa z nich to koszty jednorazowe: koszty ustanowienia krajowej procedury koordynacji, które wyniosłyby 146 200 EUR w przypadku wszystkich państw członkowskich, oraz koszty określenia norm minimalnych, które sięgnęłyby 280 000 EUR. Dwa rodzaje

kosztów związanych z celem 5 nie są jednorazowe, lecz powtarzające się. Po pierwsze, państwa członkowskie będą musiały zapewnić przestrzeganie norm, co wszystkie państwa członkowskie powinno kosztować 35 000 EUR. Koszty koordynacji, gromadzenia danych i sprawozdawczości wyniosą 220 000 EUR w przypadku wszystkich państw członkowskich. Oznacza to, że całkowita kwota kosztów przypadających na państwa członkowskie w ramach celu 5 wynosi około 683 000 EUR.

Jeżeli chodzi o cel 6, można wskazać kilka rodzajów kosztów, które poniosą państwa członkowskie: koszty szkoleń, zwiększenia świadomości społecznej, opracowania i realizacji strategii krajowych oraz zatrudnienia nowych pracowników. Ponieważ szkolenia są jednym z głównych środków dodatkowych przewidzianych w dyrektywie, oszacowano, że w przypadku wszystkich państw członkowskich koszty te wyniosą 7 800 000 EUR. Koszty związane ze strategiami krajowymi należy podzielić na koszty jednorazowe i powtarzające się. Opracowanie i pierwsza realizacja strategii krajowych będzie kosztować wszystkie państwa członkowskie 864 000 EUR. Po zakończeniu tej pierwszej części państwa członkowskie będą ponosić koszty powtarzające się, które oszacowano na 325 000 EUR dla wszystkich państw członkowskich. Wreszcie koszt zwiększonej liczby pracowników w związku z przedmiotową dyrektywą oszacowano na 4 mln EUR w przypadku wszystkich państw członkowskich. W związku z tym wszystkie państwa członkowskie poniosą w związku z celem 6 łączne koszty w wysokości około 13 mln EUR.

Koszty te należy ocenić w odniesieniu do wysokości strat, jakie powodują przestępstwa przeciwko środowisku. Zgodnie z szacunkami UNEP i Interpolu, opublikowanymi w czerwcu 2016 r., roczne straty spowodowane przestępstwami przeciwko środowisku wynoszą od 91 mld USD do 258 mld USD.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Niniejszy wniosek ma na celu wyeliminowanie niedociągnięć obowiązującej dyrektywy i w związku z tym określa się w niej różne środki dotyczące wdrożenia, monitorowania, oceny i sprawozdań.

Po pierwsze, po wejściu w życie dyrektywy konieczne będzie ustanowienie w drodze aktu wykonawczego minimalnych norm w zakresie sprawozdawczości i gromadzenia danych statystycznych na temat przestępstw przeciwko środowisku. Najpóźniej rok po wejściu w życie dyrektywy państwa członkowskie będą musiały opracować krajową strategię zwalczania przestępstw przeciwko środowisku i stworzyć plan działania w celu transpozycji dyrektywy. Pozwoli to Komisji ocenić zarówno transpozycję zmienionej dyrektywy przez państwa członkowskie, jak i ich zaangażowanie w skuteczniejsze zwalczanie przestępstw przeciwko środowisku.

Plan wdrożenia oraz ustalenia dotyczące oceny i sprawozdawczości nie kończą się po wejściu dyrektywy w życie. Państwa członkowskie będą miały 18 miesięcy od wejścia w życie dyrektywy na jej transpozycję do ustawodawstwa krajowego. Dwa lata po zakończeniu tego okresu Komisja będzie musiała przedstawić sprawozdanie na temat sposobu, w jaki państwa członkowskie dokonały transpozycji dyrektywy. Pięć lat po zakończeniu okresu transpozycji Komisja musi przedstawić analizę skuteczności dyrektywy, aby ocenić jej wartość dodaną. Oprócz tych procedur monitorowania państwa członkowskie muszą co dwa lata sporządzać sprawozdanie zawierające informacje związane z dyrektywą, takie jak krajowa strategia lub środki koordynacji i współpracy. Na podstawie danych przekazywanych przez państwa członkowskie Komisja będzie także sporządzać sprawozdania statystyczne na temat przestępstw przeciwko środowisku.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Artykuł 1: Przedmiot

W przepisie tym określa się cel dyrektywy, a w szczególności cel polegający na wspieraniu ochrony środowiska poprzez określenie przestępstw i sankcji.

Artykuł 2: Definicje

Przepis ten zawiera definicje terminów stosowanych w dyrektywie, w tym doprecyzowaną definicję „bezprawności" na potrzeby definicji przestępstw przeciwko środowisku.

Artykuł 3: Przestępstwa

W tym przepisie opisano przestępstwa objęte niniejszą dyrektywą. Niektóre z tych przestępstw przejęto z obowiązującej dyrektywy, niektóre są zmienionymi i doprecyzowanymi wersjami dotychczasowych przestępstw, a niektóre są nowo określonymi przestępstwami. Ponadto wyjaśniono pojęcia stosowane w definicji przestępstw, określając elementy, które należy wziąć pod uwagę podczas prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawie przestępstw, ścigania ich i orzekania w ich sprawie: w szczególności „znaczna szkoda", „*mogą* spowodować szkodę" oraz „nieznaczna ilość".

Artykuł 4: Podżeganie, pomocnictwo i usiłowanie

W art. 4 kryminalizuje się podżeganie do popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 1, oraz pomocnictwo w ich popełnieniu. Ponadto kryminalizuje się usiłowanie popełnienia niektórych przestępstw wymienionych w art. 4.

Artykuł 5: Kary w przypadku osób fizycznych

W artykule tym określono normy minimalne w celu zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 3 i 4, podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom karnym. Ponadto we wniosku wymaga się, aby państwa członkowskie wprowadziły określone wysokości i rodzaje sankcji za przestępstwa przeciwko środowisku. Proponowana kategoryzacja odzwierciedla wagę przestępstw. Na przykład ust. 2 stanowi, że przestępstwa, o których mowa w art. 3, powinny podlegać karze pozbawienia wolności, której maksymalny wymiar musi wynosić co najmniej dziesięć lat, jeżeli powodują lub mogą spowodować śmierć lub poważne uszkodzenie ciała.

Celem ust. 5 jest wdrożenie przez państwa członkowskie środków służących zapewnieniu, by przestępstwa, o których mowa w art. 3 i 4, mogły podlegać dodatkowym sankcjom i środkom, co umożliwi dostosowanie reakcji do różnych rodzajów zachowań przestępczych.

Artykuł 6: Odpowiedzialność osób prawnych

W artykule tym określa się zobowiązania do zapewnienia odpowiedzialności osób prawnych za przestępstwa, o których mowa w art. 3 i 4, jeżeli przestępstwa te zostały popełnione na ich korzyść. Artykuł ten stanowi również, że państwa członkowskie powinny zapewnić, aby osoby prawne mogły zostać pociągnięte do odpowiedzialności za brak nadzoru i kontroli, który umożliwił popełnienie przestępstwa, o którym mowa w art. 3 i 4, na korzyść osoby prawnej. Ponadto odpowiedzialność osoby prawnej nie powinna wykluczać postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym.

Artykuł 7: Sankcje wobec osób prawnych

W artykule tym określono sankcje mające zastosowanie do osób prawnych uczestniczących w przestępstwach objętych niniejszym wnioskiem.

Artykuł 8: Okoliczności obciążające

W artykule tym określono okoliczności obciążające, które należy wziąć pod uwagę przy stosowaniu sankcji w odniesieniu do przestępstwa, o którym mowa w art. 3 i 4.

Artykuł 9: Okoliczności łagodzące

W artykule tym określono okoliczności łagodzące, które należy uwzględnić przy stosowaniu sankcji w odniesieniu do przestępstwa, o którym mowa w art. 3 i 4.

Artykuł 10: Zabezpieczenie i konfiskata

W przepisie tym wymaga się, aby państwa członkowskie dawały właściwym organom możliwość zabezpieczenia i konfiskaty korzyści pochodzących z przestępstw objętych niniejszym wnioskiem.

Artykuł 11: Terminy przedawnienia w odniesieniu do przestępstw

W artykule tym ustanawia się przepisy dotyczące terminów przedawnienia w celu umożliwienia właściwym organom prowadzenia w określonym czasie postępowań przygotowawczych w sprawie przestępstw objętych niniejszym wnioskiem, ścigania ich i orzekania w ich sprawie.

Artykuł 12: Jurysdykcja

W artykule tym ustanawia się przepisy dotyczące jurysdykcji w celu zapewnienia, aby państwa członkowskie ustanowiły jurysdykcję w odniesieniu do przestępstw objętych niniejszym wnioskiem oraz aby poinformowały Komisję, jeżeli zdecydują się rozszerzyć tę jurysdykcję w szczególnych przypadkach, gdy przestępstwo popełniono poza ich terytorium.

Artykuł 13: Ochrona osób, które zgłaszają przestępstwa przeciwko środowisku lub pomagają w prowadzeniu postępowania przygotowawczego

Przepis ten dotyczy ochrony osób takich jak sygnaliści, obrońcy środowiska i inne osoby zgłaszające informacje lub dostarczające dowodów w postępowaniu przygotowawczym dotyczącym przestępstw przeciwko środowisku.

Artykuł 14: Prawo zainteresowanej społeczności do udziału w postępowaniu

Przepis ten dotyczy praw procesowych do udziału w postępowaniu karnym, które należy przyznać zainteresowanej społeczności określonej w art. 2.

Artykuł 15: Zapobieganie

W przepisie tym zobowiązuje się państwa członkowskie do podjęcia działań zapobiegawczych w celu ograniczenia liczby przestępstw przeciwko środowisku.

Artykuł 16: Zasoby

Przepis ten ma na celu zapewnienie, aby organy krajowe, które wykrywają przestępstwa przeciwko środowisku, prowadzą postępowania przygotowawcze w ich sprawie, ścigają je lub orzekają w ich sprawie, dysponowały wystarczającą liczbą wykwalifikowanego personelu oraz wystarczającymi zasobami finansowymi, technicznymi i technologicznymi, niezbędnymi do skutecznego pełnienia swoich funkcji.

Artykuł 17: Szkolenia

Przepis ten ma na celu intensyfikację działań szkoleniowych w całym łańcuchu egzekwowania prawa, aby wszystkie zaangażowane strony posiadały niezbędne specjalistyczne umiejętności i zdolności do skutecznego pełnienia swoich ról.

Artykuł 18: Narzędzia dochodzeniowo-śledcze

Przepis ten stanowi, że należy udostępnić specjalne narzędzia dochodzeniowo-śledcze na potrzeby prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawie przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4.

Artykuł 19: Koordynacja i współpraca między właściwymi organami w państwach członkowskich

W przepisie tym zobowiązuje się państwa członkowskie do zapewnienia koordynacji i współpracy na szczeblu strategicznym i operacyjnym pomiędzy wszystkimi właściwymi organami państw członkowskich zaangażowanymi w zapobieganie przestępstwom przeciwko środowisku oraz ich zwalczanie.

Artykuł 20: Krajowa strategia zwalczania przestępstw przeciwko środowisku

Przepis ten ma na celu zapewnienie strategicznego podejścia do zwalczania przestępstw przeciwko środowisku i obejmuje aspekty wymagające uwzględnienia w krajowej strategii, którą należy ustanowić w każdym państwie członkowskim.

Artykuł 21: Gromadzenie danych i statystyka

Przepis ten dotyczy potrzeby systematycznego gromadzenia informacji na temat starań na rzecz zwalczania przestępstw przeciwko środowisku oraz dostarczania danych statystycznych dotyczących przestępstw przeciwko środowisku. Nałożono w nim na państwa członkowskie obowiązek gromadzenia, publikowania i przesyłania Komisji odpowiednich danych statystycznych. Ustanowiono w nim także obowiązek regularnego publikowania przez Komisję sprawozdania na podstawie danych statystycznych dostarczonych przez państwa członkowskie. Przepis ten ma również sprzyjać rozwiązaniu problemu ograniczonej dostępności danych dotyczących przestępstw przeciwko środowisku, które pomogłyby w ocenie skuteczności krajowych systemów w zwalczaniu przestępstw przeciwko środowisku.

Artykuł 22: Uprawnienia wykonawcze

Przepis ten uzupełnia art. 25 i ma na celu wzmocnienie obowiązku państw członkowskich w zakresie przesyłania danych statystycznych do Komisji przez zobowiązanie Komisji do przyjęcia aktu wykonawczego określającego minimalne wspólne normy w zakresie sprawozdawczości danych statystycznych.

Artykuł 23: Procedura komitetowa

Przepis ten dotyczy potrzeby wspierania Komisji przez komitet w celu przyjęcia projektu aktu wykonawczego.

Artykuły 24, 25, 26, 27, 28, 29

Artykuły te zawierają dalsze przepisy dotyczące transpozycji przez państwa członkowskie, składania sprawozdań przez państwa członkowskie, oceny i składania sprawozdań przez Komisję, wejścia w życie i stosowania dyrektywy 2005/35/WE oraz zastąpienia dyrektywy 2008/99/WE niniejszą dyrektywą.

2021/0422 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne i zastępująca dyrektywę 2008/99/WE

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 83 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego[19],

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Zgodnie z art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i art. 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Unia zobowiązuje się do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska.

(2) Unia jest w dalszym ciągu zaniepokojona wzrostem liczby przestępstw przeciwko środowisku i ich skutkami, które podważają skuteczność prawodawstwa UE w zakresie ochrony środowiska. Ponadto przestępstwa te w coraz większym stopniu wykraczają poza granice państw członkowskich, w których są popełniane. Takie przestępstwa stanowią zagrożenie dla środowiska i w związku z tym wymagają stosownej i skutecznej reakcji.

(3) Istniejące systemy sankcji przewidziane w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE[20] oraz w prawie sektorowym w zakresie ochrony środowiska nie są wystarczające we wszystkich obszarach polityki ochrony środowiska do osiągnięcia zgodności z prawem unijnym w zakresie ochrony środowiska. Przestrzeganie przepisów powinno zostać wzmocnione poprzez dostępność sankcji karnych będących oznaką społecznego potępienia o charakterze jakościowo innym niż w przypadku sankcji administracyjnych.

(4) Należy poprawić skuteczność prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawie przestępstw przeciwko środowisku, wnoszenia i popierania oskarżeń oraz orzekania w ich sprawie. Należy dokonać zmiany wykazu przestępstw przeciwko środowisku, który określono w dyrektywie 2008/99/WE, oraz dodać dodatkowe kategorie przestępstw na podstawie najpoważniejszych naruszeń unijnego prawa ochrony środowiska. Należy wzmocnić przepisy dotyczące sankcji w celu zwiększenia ich odstraszającego skutku, jak również wzmocnić łańcuch egzekwowania prawa, w którym ma miejsce wykrywanie przestępstw przeciwko środowisku, prowadzenie

[19] Dz.U. C […] z […], s. […].

[20] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne (Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 28).

postępowań przygotowawczych w ich sprawie, wnoszenie i popieranie oskarżeń oraz orzekanie w ich sprawie.

(5) Państwa członkowskie powinny kryminalizować kategorie przestępstw i bardziej precyzyjnie formułować ich definicje, a także zapewnić harmonizację w zakresie rodzajów i wysokości sankcji.

(6) Państwa członkowskie powinny wprowadzić do ustawodawstwa krajowego sankcje karne za poważne naruszenia przepisów prawa Unii dotyczących ochrony środowiska. W ramach wspólnej polityki rybołówstwa w prawie Unii przewidziano kompleksowy zestaw przepisów dotyczących kontroli i egzekwowania na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1224/2009[21] i rozporządzenia (WE) nr 1005/2008 w przypadku poważnych naruszeń, w tym naruszeń powodujących szkody dla środowiska morskiego. W ramach tego systemu państwa członkowskie mają możliwość wyboru między systemami sankcji administracyjnych lub karnych. Zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu[22] i unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030[23] niektóre umyślne bezprawne czyny objęte rozporządzeniem (WE) nr 1224/2009 i rozporządzeniem (WE) nr 1005/2008[24] należy uznać za przestępstwa.

(7) Aby dany czyn stanowił przestępstwo przeciwko środowisku na mocy niniejszej dyrektywy, powinien on być bezprawny na podstawie prawa Unii dotyczącego ochrony środowiska lub krajowych przepisów, rozporządzeń administracyjnych lub decyzji nadających skuteczność wspomnianemu prawu Unii. Należy określić czyny stanowiące poszczególne kategorie przestępstw oraz, w stosownych przypadkach, określić próg, który musi zostać osiągnięty, aby kryminalizować dane postępowanie. Takie postępowanie należy uznać za przestępstwo, jeżeli było umyślne, a w niektórych przypadkach również jeżeli było skutkiem rażącego niedbalstwa. Niezgodne z prawem postępowanie, które powoduje śmierć lub poważne uszkodzenie ciała, znaczną szkodę lub poważne ryzyko znacznej szkody dla środowiska lub które w inny sposób uznaje się za szczególnie szkodliwe dla środowiska, stanowi przestępstwo, jeżeli było skutkiem rażącego niedbalstwa. Państwa członkowskie w dalszym ciągu mają swobodę w przyjmowaniu lub utrzymywaniu bardziej rygorystycznych przepisów prawa karnego w tej dziedzinie.

(8) Dane postępowanie należy uznać za bezprawne również wtedy, gdy ma miejsce na podstawie upoważnienia wydanego przez właściwy organ w państwie członkowskim, jeżeli takie upoważnienie uzyskano w wyniku oszustwa, korupcji, wymuszenia lub

---

21 Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 404/2011 z dnia 8 kwietnia 2011 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 1224/2009 ustanawiającego wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa (Dz.U. L 112 z 30.4.2011, s. 1).

22 KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY EUROPEJSKIEJ, RADY, KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Europejski Zielony Ład, COM(2019) 640 final.

23 KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 Przywracanie przyrody do naszego życia, COM(2020) 380 final.

24 Rozporządzenie Rady (WE) nr 1005/2008 z dnia 29 września 2008 r. ustanawiające wspólnotowy system zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania, zmieniające rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1936/2001 i (WE) nr 601/2004 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 1093/94 i (WE) nr 1447/1999 (Dz.U. L 286 z 29.10.2008, s. 1).

przymusu. Ponadto podmioty powinny poczynić niezbędne kroki w celu zapewnienia zgodności z przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi dotyczącymi ochrony środowiska, mającymi zastosowanie w czasie prowadzenia przez nie odnośnej działalności, w tym poprzez wypełnianie obowiązków określonych w mających zastosowanie przepisach unijnych i krajowych, w ramach procedur regulujących zmiany lub aktualizacje istniejących upoważnień.

(9) Środowisko powinno być chronione w szerokim znaczeniu, zgodnie z art. 3 ust. 3 TUE i art. 191 TFUE, obejmującym wszystkie zasoby naturalne – powietrze, wodę, glebę, dziką faunę i florę, w tym siedliska – jak również funkcje zapewniane przez zasoby naturalne.

(10) Coraz szybsze tempo zmiany klimatu, utraty różnorodności biologicznej i degradacji środowiska, w połączeniu z namacalnymi przykładami niszczących skutków tych zjawisk, doprowadziło do uznania zielonej transformacji za naczelny cel obecnych czasów i kwestię sprawiedliwości międzypokoleniowej. W związku z tym, w przypadku gdy przepisy Unii objęte niniejszą dyrektywą ulegają zmianom, niniejsza dyrektywa powinna także obejmować wszelkie uaktualnione lub zmienione przepisy Unii wchodzące w zakres przestępstw określonych w niniejszej dyrektywie, o ile zobowiązania wynikające z prawa Unii pozostają zasadniczo niezmienione. Jednakże w przypadku gdy w nowych instrumentach prawnych zakazuje się nowego postępowania szkodliwego dla środowiska, niniejszą dyrektywę należy zmienić w celu dodania do kategorii przestępstw również nowych poważnych naruszeń unijnego prawa ochrony środowiska.

(11) Należy doprecyzować progi jakościowe i ilościowe stosowane przy określaniu przestępstw przeciwko środowisku poprzez sporządzenie niewyczerpującego wykazu okoliczności, które powinny być uwzględniane przy ocenie tych progów przez organy prowadzące postępowania przygotowawcze w sprawie przestępstw, wnoszące i popierające oskarżenia oraz orzekające w ich sprawie. Powinno to sprzyjać spójnemu stosowaniu dyrektywy i skuteczniejszemu zwalczaniu przestępstw przeciwko środowisku, a także zapewniać pewność prawa. Takie progi lub ich stosowanie nie powinny jednak nadmiernie utrudniać prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawie przestępstw, wnoszenia i popierania oskarżeń lub orzekania w ich sprawie.

(12) W postępowaniach karnych oraz procesach sądowych należy odpowiednio uwzględnić udział zorganizowanych grup przestępczych działających w sposób mający negatywny wpływ na środowisko. W postępowaniu karnym należy uwzględniać kwestie korupcji, prania pieniędzy, cyberprzestępczości i przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów oraz – w stosunku do działalności gospodarczej – zamiaru sprawcy dotyczącego maksymalizacji zysków lub oszczędności wydatków, jeżeli mają one miejsce w kontekście przestępstwa przeciwko środowisku. Te formy przestępczości są często wzajemnie powiązane z poważnymi formami przestępstw przeciwko środowisku i dlatego nie należy ich rozpatrywać oddzielnie. W tym względzie szczególnie niepokojące jest to, że niektóre przestępstwa przeciwko środowisku są tolerowane przez właściwe organy administracji lub urzędników wykonujących obowiązki publiczne bądź nawet popełniane przy aktywnym ich wsparciu. W niektórych przypadkach może to nawet przybierać postać korupcji. Przykłady takich zachowań to przymykanie oczu w ramach inspekcji na naruszenia przepisów ochrony środowiska lub przemilczanie takich przypadków, celowe pomijanie inspekcji lub kontroli, na przykład w odniesieniu do tego, czy posiadacz zezwolenia przestrzega jego warunków, uchwały lub głosowania za przyznaniem nielegalnych zezwoleń lub wydawanie sfałszowanych lub nieprawdziwych korzystnych sprawozdań.

(13) Podżeganie do przestępstw oraz pomocnictwo w przestępstwach popełnionych umyślnie także powinno podlegać karze. Usiłowanie popełnienia przestępstwa, które powoduje śmierć lub poważne uszkodzenie ciała bądź znaczną szkodę dla środowiska lub może spowodować znaczną szkodę dla środowiska lub jest w inny sposób uznawane za szczególnie szkodliwe, również powinno stanowić przestępstwo, o ile zostało popełnione umyślnie.

(14) Sankcje za powyższe przestępstwa powinny być skuteczne, odstraszające i proporcjonalne. W tym celu należy ustalić minimalne poziomy maksymalnego wymiaru kary pozbawienia wolności dla osób fizycznych. Sankcje akcesoryjne często postrzega się jako bardziej skuteczne niż sankcje finansowe, zwłaszcza w przypadku osób prawnych. W związku z tym w postępowaniu karnym powinny być dostępne dodatkowe sankcje lub środki. Powinny one obejmować obowiązek przywrócenia środowiska do stanu poprzedniego, wykluczenie z dostępu do finansowania publicznego, w tym procedur przetargowych, dotacji i koncesji, oraz cofnięcie zezwoleń i upoważnień. Pozostaje to bez uszczerbku dla przysługującej sędziom lub sądom w postępowaniu karnym swobody uznania w zakresie nakładania odpowiednich sankcji w poszczególnych przypadkach.

(15) Jeżeli w prawie krajowym przewidziano taką możliwość, osoby prawne powinny również ponosić odpowiedzialność karną za przestępstwa przeciwko środowisku zgodnie z niniejszą dyrektywą. Państwa członkowskie, w których w prawie krajowym nie przewidziano odpowiedzialności karnej osób prawnych, powinny zapewnić, aby w ich systemach sankcji administracyjnych przewidziano skuteczne, odstraszające i proporcjonalne rodzaje i wysokości sankcji, jak określono w niniejszej dyrektywie, tak aby osiągnąć jej cele. Należy uwzględniać sytuację finansową osób prawnych, aby zapewnić odstraszający charakter nałożonej sankcji.

(16) Dalsze zbliżenie i skuteczność wysokości sankcji nakładanych w praktyce powinny być wspierane przez określenie wspólnych okoliczności obciążających, które odzwierciedlają wagę popełnionego przestępstwa. Gdy wskutek danego naruszenia dochodzi do spowodowania śmierci lub poważnego uszkodzenia ciała, a elementy te nie wyczerpują same w sobie znamion przestępstwa, dane okoliczności można by uznać za obciążające. Podobnie jeżeli przestępstwo przeciwko środowisku powoduje znaczne i nieodwracalne lub długotrwałe szkody w całym ekosystemie, powinno to stanowić okoliczność obciążającą ze względu na wagę, w tym w przypadkach porównywalnych z ekobójstwem. Ponieważ istotną zachętę dla przestępców stanowi możliwość nielegalnego osiągnięcia zysków lub uniknięcia wydatków dzięki przestępstwom przeciwko środowisku, należy te elementy uwzględnić przy określaniu odpowiedniej wysokości sankcji w danym przypadku.

(17) W przypadku gdy przestępstwa mają charakter ciągły, należy jak najszybciej położyć im kres. W przypadku gdy przestępcy uzyskali korzyści finansowe, korzyści te należy skonfiskować.

(18) Niniejszą dyrektywę należy stosować, nie naruszając ogólnych przepisów i zasad krajowego prawa karnego dotyczących wydawania lub stosowania i wykonywania wyroków skazujących przy uwzględnieniu konkretnych okoliczności danej sprawy.

(19) Państwa członkowskie powinny ustanowić przepisy dotyczące terminów przedawnienia, niezbędne, aby umożliwić im skuteczne przeciwdziałanie przestępstwom przeciwko środowisku, nie naruszając przepisów krajowych, w których nie określono terminów przedawnienia dla postępowania przygotowawczego, wnoszenia i popierania oskarżeń oraz egzekwowania.

(20) Przewidziane w niniejszej dyrektywie obowiązki dotyczące ustanowienia sankcji karnych nie powinny zwalniać państw członkowskich z obowiązku ustanowienia w prawie krajowym sankcji administracyjnych i innych środków w odniesieniu do naruszeń ustanowionych w unijnym prawie ochrony środowiska.

(21) Państwa członkowskie powinny jasno określić zakres egzekwowania prawa administracyjnego i karnego w odniesieniu do przestępstw przeciwko środowisku zgodnie z prawem krajowym. Stosując prawo krajowe transponujące niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby nakładanie sankcji karnych i administracyjnych było zgodne z zasadami Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym z zasadą *ne bis in idem*.

(22) Ponadto organy sądowe i administracyjne w państwach członkowskich powinny mieć do dyspozycji szeroki wachlarz sankcji karnych i innych środków pozwalających na skuteczne i dostosowane do potrzeb reagowanie na różne rodzaje zachowań przestępczych.

(23) Biorąc pod uwagę w szczególności mobilność sprawców niezgodnego z prawem postępowania objętego niniejszą dyrektywą, a także transgraniczny charakter przestępstw oraz możliwość prowadzenia transgranicznych postępowań przygotowawczych, państwa członkowskie powinny ustanowić jurysdykcję w celu skutecznego przeciwdziałania takiemu postępowaniu.

(24) Przestępstwa przeciwko środowisku szkodzą przyrodzie i społeczeństwu. Zgłaszając przypadki naruszenia unijnego prawa ochrony środowiska, obywatele świadczą usługi w interesie publicznym i odgrywają kluczową rolę w ujawnianiu takich naruszeń i zapobieganiu im, a tym samym w dbaniu o dobro społeczeństwa. Osoby fizyczne mające kontakt z organizacją w kontekście działalności zawodowej często jako pierwsze dowiadują się o zagrożeniach lub szkodach dla interesu publicznego i środowiska. Osoby zgłaszające nieprawidłowości nazywa się sygnalistami. Potencjalni sygnaliści są często zniechęceni do zgłaszania swoich obaw lub podejrzeń z obawy przed odwetem. Osoby takie powinny korzystać ze zrównoważonej i skutecznej ochrony sygnalistów, określonej w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937[25].

(25) Również inne osoby mogą posiadać cenne informacje dotyczące potencjalnych przestępstw przeciwko środowisku. Mogą to być członkowie dotkniętej społeczności lub członkowie całego społeczeństwa biorący aktywny udział w ochronie środowiska. Takie osoby zgłaszające przestępstwa przeciwko środowisku, jak również osoby współpracujące przy ściganiu takich przestępstw powinny otrzymywać niezbędne wsparcie i pomoc w kontekście postępowania karnego, tak aby nie były pokrzywdzone ze względu na współpracę, lecz otrzymały wsparcie i pomoc. Osoby te należy także chronić przed nękaniem lub bezpodstawnym ściganiem za zgłaszanie takich przestępstw lub współpracę w postępowaniu karnym.

(26) Ponieważ przyroda nie może reprezentować siebie jako ofiary w postępowaniu karnym, do celów skutecznego egzekwowania członkowie zainteresowanej społeczności, zgodnie z jej definicją w niniejszej dyrektywie, uwzględniając art. 2 ust. 5 i art. 9 ust. 3 konwencji z Aarhus[26], powinni mieć możliwość działania

---

[25] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. L 305, s. 17).

[26] Europejska Komisja Gospodarcza ONZ (EKG ONZ), Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska.

w imieniu środowiska jako dobra publicznego w zakresie ram prawnych państw członkowskich i z zastrzeżeniem odpowiednich przepisów procesowych.

(27) Niedobór zasobów i uprawnień wykonawczych organów krajowych, które wykrywają przestępstwa przeciwko środowisku, prowadzą w ich sprawie postępowania przygotowawcze, wnoszą i popierają oskarżenia lub orzekają, stanowi przeszkodę w skutecznym zapobieganiu przestępstwom przeciwko środowisku i karaniu za nie. W szczególności niedobór zasobów może uniemożliwić organom podjęcie jakichkolwiek działań lub ograniczyć ich działania w zakresie egzekwowania prawa, pozwalając sprawcom uniknąć odpowiedzialności lub ponieść karę nieadekwatną do wagi przestępstwa. Należy zatem ustanowić minimalne kryteria dotyczące zasobów i uprawnień wykonawczych.

(28) Skuteczne funkcjonowanie łańcucha egzekwowania prawa zależy od szeregu specjalistycznych umiejętności. Ponieważ złożoność wyzwań związanych z przestępstwami przeciwko środowisku oraz techniczny charakter takich przestępstw wymagają podejścia multidyscyplinarnego, niezbędny jest wysoki poziom wiedzy prawnej, technicznej wiedzy fachowej, jak również wysoki poziom wyszkolenia i specjalizacji w obrębie wszystkich odpowiednich właściwych organów. Państwa członkowskie powinny zapewnić szkolenia odpowiednie do funkcji osób, które wykrywają przestępstwa przeciwko środowisku, prowadzą w ich sprawie postępowania przygotowawcze, wnoszą i popierają oskarżenia lub orzekają. Aby zmaksymalizować profesjonalizm i skuteczność łańcucha egzekwowania prawa, państwa członkowskie powinny również rozważyć przydzielenie wyspecjalizowanych jednostek dochodzeniowo-śledczych, prokuratorów i sędziów w sprawach karnych do zajmowania się sprawami karnymi dotyczącymi środowiska. W powszechnych sądach karnych mogłyby istnieć wyspecjalizowane izby sędziowskie. Wszystkim właściwym organom egzekwowania prawa należy udostępnić techniczną wiedzę fachową.

(29) Aby zapewnić skuteczne egzekwowanie prawa, państwa członkowskie powinny udostępnić skuteczne narzędzia dochodzeniowo-śledcze w odniesieniu do przestępstw przeciwko środowisku, takie jak te, które istnieją w ich prawie krajowym w celu zwalczania przestępczości zorganizowanej lub innych poważnych przestępstw. Narzędzia te powinny obejmować między innymi przechwytywanie komunikatów, niejawny nadzór, w tym nadzór elektroniczny, dostawy kontrolowane, monitorowanie rachunków bankowych i inne finansowe narzędzia dochodzeniowe. Narzędzia te należy stosować zgodnie z zasadą proporcjonalności i z pełnym poszanowaniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Zgodnie z prawem krajowym stosowanie wspomnianych narzędzi dochodzeniowo-śledczych powinno być uzasadnione charakterem i wagą przestępstw będących przedmiotem danego postępowania przygotowawczego. Należy przestrzegać prawa do ochrony danych osobowych.

(30) Aby zapewnić skuteczny, zintegrowany i spójny system egzekwowania prawa, obejmujący środki z zakresu prawa administracyjnego, cywilnego oraz karnego, państwa członkowskie powinny zorganizować wewnętrzną współpracę i komunikację między wszystkimi podmiotami w łańcuchu egzekwowania przepisów administracyjnych i karnych oraz między podmiotami odpowiedzialnymi za sankcje karne i naprawcze. Zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami państwa członkowskie powinny również współpracować za pośrednictwem agencji UE, w szczególności Eurojustu i Europolu, jak również z organami UE, w tym Prokuraturą Europejską (EPPO) i Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), w ich odpowiednich obszarach kompetencji.

(31) Aby zapewnić spójne podejście do zwalczania przestępstw przeciwko środowisku, państwa członkowskie powinny przyjąć, opublikować i okresowo poddawać przeglądowi krajową strategię zwalczania przestępstw przeciwko środowisku, ustanawiając cele, priorytety oraz odpowiednie środki i potrzebne zasoby.

(32) Aby skutecznie zwalczać przestępstwa, o których mowa w niniejszej dyrektywie, konieczne jest, by właściwe organy w państwach członkowskich gromadziły dokładne, spójne i porównywalne dane dotyczące skali przestępstw przeciwko środowisku i tendencji w ich zakresie, a także działań podejmowanych w celu zwalczania tych przestępstw oraz ich skutków. Dane te należy wykorzystywać do przygotowywania statystyk służących operacyjnemu i strategicznemu planowaniu działań z zakresu egzekwowania prawa, jak również do informowania obywateli. Państwa członkowskie powinny gromadzić i przekazywać Komisji odpowiednie dane statystyczne dotyczące przestępstw przeciwko środowisku. Komisja powinna regularnie oceniać i publikować wyniki na podstawie danych przekazywanych przez państwa członkowskie.

(33) Dane statystyczne dotyczące przestępstw przeciwko środowisku gromadzone na mocy niniejszej dyrektywy powinny być porównywalne pomiędzy państwami członkowskimi i gromadzone na podstawie wspólnych minimalnych norm. W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrażania niniejszej dyrektywy należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w celu określenia standardowego formatu przekazywania danych statystycznych. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011[27].

(34) Obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy pozostają bez uszczerbku dla prawa Unii dotyczącego praw procesowych w postępowaniu karnym. Wdrażając niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny zapewnić pełne przestrzeganie praw procesowych podejrzanych lub oskarżonych w postępowaniu karnym.

(35) Alternatywy – należy skreślić jedną opcję zgodnie z wyborem IRL:

(36) [*brak uczestnictwa*:] Zgodnie z art. 1 i 2 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i do TFUE, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związana ani jej nie stosuje. LUB

[*uczestnictwo*:] Zgodnie z art. 3 i art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i TFUE, Irlandia powiadomiła[, pismem z dnia ... r.,] o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej dyrektywy.

(37) Dyrektywę 2005/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady[28] uzupełniono dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/123/WE[29] o przepisy dotyczące przestępstw

---

27 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

28 Dyrektywa 2005/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie zanieczyszczenia pochodzącego ze statków oraz wprowadzenia sankcji w przypadku naruszenia prawa (Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 11).

29 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/123/WE z dnia 21 października 2009 r. zmieniająca dyrektywę 2005/35/WE w sprawie zanieczyszczenia pochodzącego ze statków oraz wprowadzenia sankcji w przypadku naruszenia prawa (Dz.U. L 280 z 27.10.2009, s. 52).

i sankcji w przypadku zrzutów substancji zanieczyszczających ze statków. Takie przestępstwa i sankcje powinny wchodzić w zakres niniejszej dyrektywy. W związku z tym, w przypadku państw członkowskich uczestniczących w stosowaniu niniejszej dyrektywy, należy odpowiednio zastąpić dyrektywę 2009/123/WE.

(38) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy, a zatem nie jest nią związana ani jej nie stosuje.

(39) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie zapewnienie wspólnych definicji przestępstw przeciwko środowisku oraz dostępności skutecznych, odstraszających i proporcjonalnych sankcji karnych za poważne przestępstwa przeciwko środowisku, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na skalę i skutki niniejszej dyrektywy możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.

(40) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym w zakresie ochrony danych osobowych, wolności wypowiedzi i informacji, wolności prowadzenia działalności gospodarczej, prawa do skutecznego środka odwoławczego i do rzetelnego procesu sądowego, domniemania niewinności i prawa do obrony, a także z zasadami legalności oraz proporcjonalności kar do czynów zabronionych pod groźbą kary oraz prawem do tego, aby nie być ponownie sądzonym ani karanym w postępowaniu karnym za ten sam czyn. Niniejsza dyrektywa służy zapewnieniu pełnego poszanowania tych praw i zasad i powinna być odpowiednio wdrażana,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszej dyrektywie ustanawia się minimalne przepisy dotyczące określania przestępstw i sankcji w celu skuteczniejszej ochrony środowiska.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

1) „bezprawne” oznacza postępowanie naruszające jeden z następujących elementów:

   a) przepisy Unii, które niezależnie od podstawy prawnej przyczyniają się do realizacji celów unijnej polityki ochrony środowiska, określonych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

   b) ustawę lub przepisy administracyjne państwa członkowskiego lub decyzję podjętą przez właściwy organ państwa członkowskiego, nadające skuteczność przepisom Unii, o których mowa w lit. a).

Dane postępowanie należy uznać za bezprawne, nawet gdy ma miejsce na podstawie upoważnienia wydanego przez właściwy organ w państwie członkowskim, o ile takie upoważnienie uzyskano w wyniku oszustwa, korupcji, wymuszenia lub przymusu;

2) „siedlisko na terenie chronionym" oznacza siedlisko gatunku, w którego przypadku określony obszar sklasyfikowano – zgodnie z art. 4 ust. 1 lub 2 dyrektywy 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady[30] – jako obszar specjalnej ochrony, lub siedlisko przyrodnicze lub siedlisko gatunku, w którego przypadku określony teren wskazano – zgodnie z art. 4 ust. 4 dyrektywy Rady 92/43/EWG – jako specjalny obszar ochrony[31];

3) „osoba prawna" oznacza każdy podmiot prawny posiadający taki status zgodnie z właściwym prawem krajowym, z wyjątkiem państw lub organów publicznych sprawujących władzę państwową oraz z wyjątkiem międzynarodowych organizacji publicznych;

4) „zainteresowana społeczność" oznacza osoby, których dotyczą lub mogą dotyczyć przestępstwa, o których mowa w art. 3 lub 4. Do celów niniejszej definicji za zainteresowane uważa się osoby mające wystarczający interes lub utrzymujące, iż doszło do naruszenia prawa, jak również organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony środowiska i spełniające wszelkie proporcjonalne wymogi prawa krajowego;

5) „ofiara" ma znaczenie przypisane w art. 2 ust. 1 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE[32].

Artykuł 3

Przestępstwa

1. Państwa członkowskie zapewniają, by następujące czyny, dokonane bezprawnie i umyślnie, stanowiły przestępstwa:

   a) zrzucanie, emisja lub wprowadzanie do powietrza, gleby lub wody takich ilości materiałów lub substancji lub promieniowania jonizującego, które powodują lub mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osób lub znaczną szkodę dla jakości powietrza, jakości gleby lub jakości wody lub dla zwierząt lub roślin;

   b) wprowadzenie do obrotu produktu, który naruszając zakaz lub inny wymóg, powoduje lub może powodować śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osób lub znaczną szkodę dla jakości powietrza, wody lub gleby, lub dla zwierząt lub roślin w wyniku stosowania produktu na większą skalę;

   c) produkcja, wprowadzenie do obrotu lub stosowanie substancji w postaci własnej, jako składniki mieszanin lub w wyrobach, w tym włączanie ich do wyrobów, jeżeli:

---

30 Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

31 Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

32 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57).

i) działalność ta jest ograniczona zgodnie z tytułem VIII i załącznikiem XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady[33] lub

ii) działalność ta jest zakazana na podstawie tytułu VII rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 lub

(iii) działalność ta nie jest zgodna z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009[34] lub

(iv) działalność ta nie jest zgodna z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012[35] lub

v) działalność ta wchodzi w zakres rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008[36]; lub

vi) działalność ta jest zakazana na podstawie załącznika I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1021[37],

i powoduje ona lub może spowodować śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osób lub znaczną szkodę dla jakości powietrza, jakości gleby lub jakości wody lub dla zwierząt lub roślin;

d) realizacja przedsięwzięć, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE[38], bez uzyskania zezwolenia na inwestycję lub oceny w odniesieniu do ich wpływu na środowisko, co powoduje lub może powodować znaczną szkodę w odniesieniu do czynników określonych w art. 3 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE;

e) zbieranie, transport, odzysk lub unieszkodliwianie odpadów, nadzór nad tymi działaniami oraz późniejsze postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów, w tym działania podejmowane w charakterze sprzedawcy lub pośrednika (gospodarowanie odpadami), w przypadku gdy bezprawne postępowanie:

---

33 Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1).

34 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1).

35 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz.U. L 167 z 27.6.2012, s. 1).

36 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz.U. L 353 z 31.12.2008, s. 1).

37 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1021 z dnia 20 czerwca 2019 r. dotyczące trwałych zanieczyszczeń organicznych (Dz.U. L 169 z 25.6.2019, s. 45).

38 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.U. L 26 z 28.1.2012, s. 1).

(i) dotyczy odpadów niebezpiecznych w rozumieniu art. 3 pkt 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE[39] i odnosi się do ilości większych niż nieznaczne;

ii) dotyczy odpadów innych niż określone w ppkt (i) i powoduje lub może spowodować śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osób lub znaczną szkodę dla jakości powietrza, jakości gleby lub jakości wody lub dla zwierząt lub roślin;

f) przemieszczanie odpadów w rozumieniu art. 2 pkt 35 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady[40], jeżeli przemieszczanie takie jest dokonywane w ilościach większych niż nieznaczne, bez względu na to, czy odbywa się w ramach jednego przemieszczenia czy kilku przemieszczeń, które zdają się być ze sobą powiązane;

g) recykling statków wchodzących w zakres rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1257/2013[41], bez spełnienia wymogów art. 6 ust. 2 lit. a) tego rozporządzenia;

h) zrzuty substancji zanieczyszczających pochodzących ze statków, o których mowa w art. 4 ust. 1 dyrektywy 2005/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady[42] w sprawie zanieczyszczeń pochodzących ze statków oraz wprowadzenia sankcji, w tym sankcji karnych, za przestępstwa związane z zanieczyszczeniami, na którymkolwiek z obszarów, o których mowa w art. 3 ust. 1 tej dyrektywy, o ile dane zrzuty pochodzące ze statków nie stanowią wyjątków określonych w art. 5 tej dyrektywy; przepis ten nie ma zastosowania do indywidualnych przypadków, gdy zrzut pochodzący ze statku nie powoduje pogorszenia jakości wody, chyba że powtarzające się przypadki tego samego sprawcy łącznie powodują pogorszenie jakości wody;

i) instalacja, eksploatacja lub demontaż instalacji, w której prowadzona jest działalność niebezpieczna lub w której przechowywane lub stosowane są niebezpieczne substancje, preparaty lub substancje zanieczyszczające wchodzące w zakres dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE[43], dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE[44] lub dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/30/UE[45] i które powodują

---

39 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).

40 Rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz.U. L 190 z 12.7.2006, s. 1).

41 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1257/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie recyklingu statków oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 i dyrektywę 2009/16/WE (Dz.U. L 330 z 10.12.2013, s. 1).

42 Dyrektywa 2005/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie zanieczyszczenia pochodzącego ze statków oraz wprowadzenia sankcji w przypadku naruszenia prawa (Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 11);

43 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE Tekst mający znaczenie dla EOG (Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 1).

44 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17).

45 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/30/UE z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich oraz zmiany dyrektywy 2004/35/WE (Dz.U. L 178 z 28.6.2013, s. 66).

lub mogą powodować śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osób lub znaczną szkodę dla jakości powietrza, jakości gleby lub jakości wody, lub dla zwierząt lub roślin;

j) wytwarzanie, produkcja, przetwarzanie, obsługa, wykorzystywanie, posiadanie, przechowywanie, transport, przywóz, wywóz lub usuwanie materiałów promieniotwórczych objętych zakresem dyrektywy Rady 2013/59/Euratom[46], dyrektywy Rady 2014/87/Euratom[47] lub dyrektywy Rady 2013/51/Euratom[48], które powodują lub mogą powodować śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osób lub znaczną szkodę dla jakości powietrza, jakości gleby lub jakości wody, lub dla zwierząt lub roślin;

k) pobór wód powierzchniowych lub gruntowych, który powoduje lub może powodować znaczną szkodę dla stanu lub potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych lub dla stanu ilościowego jednolitych części wód gruntowych;

l) zabijanie, niszczenie, pozyskiwanie, posiadanie, sprzedaż lub oferowanie do sprzedaży okazu lub okazów gatunków dzikiej fauny lub flory wymienionych w załącznikach IV i V (gdy gatunki z załącznika V podlegają takim samym środkom, jak środki przyjęte dla gatunków z załącznika IV) do dyrektywy Rady 92/43/EWG[49] oraz gatunków, o których mowa w art. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE[50], z wyjątkiem przypadków, gdy postępowanie dotyczy nieznacznej ilości takich okazów;

m) handel okazami gatunków dzikiej fauny lub flory, ich częściami lub pochodnymi wymienionymi w załącznikach A i B do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97[51], z wyjątkiem przypadków gdy postępowanie takie dotyczy nieznacznej liczby takich okazów;

n) wprowadzanie na rynek Unii lub udostępnianie na rynku Unii nielegalnie pozyskanego drewna lub produktów wytworzonych z nielegalnie pozyskanego drewna, objętych zakresem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010[52], z wyjątkiem przypadków, w których postępowanie to dotyczy nieznacznej ilości; [*Jeżeli rozporządzenie w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów oraz uchylające rozporządzenie (UE)*

---

46 Dyrektywa Rady 2013/59/Euratom z dnia 5 grudnia 2013 r. ustanawiająca podstawowe normy bezpieczeństwa w celu ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z narażenia na działanie promieniowania jonizującego oraz uchylająca dyrektywy 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom (Dz.U. L 13 z 17.1.2014, s. 1).

47 Dyrektywa Rady 2014/87/Euratom z dnia 8 lipca 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2009/71/Euratom ustanawiającą wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych (Dz.U. L 219 z 25.7.2014, s. 42).

48 Dyrektywa Rady 2013/51/Euratom z dnia 22 października 2013 r. określająca wymogi dotyczące ochrony zdrowia ludności w odniesieniu do substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 296 z 7.11.2013, s. 12).

49 Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

50 Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

51 Rozporządzenie Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi (Dz.U. L 61 z 3.3.1997, s. 1).

52 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiające obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna (Dz.U. L 295 z 12.11.2010, s. 23).

nr 995/2010 zostanie przyjęte wcześniej niż niniejsza dyrektywa, lit. n) należy zastąpić przestępstwem w zakresie art. 3 tego rozporządzenia.]

o) każde postępowanie, które powoduje pogorszenie stanu siedliska na terenie chronionym w rozumieniu art. 6 ust. 2 dyrektywy 92/43/EWG, jeżeli pogorszenie to jest znaczne;

p) wprowadzanie lub rozprzestrzenianie inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii, o ile:

i) dane postępowanie narusza ograniczenia określone w art. 7 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014[53];

ii) dane postępowanie narusza warunek zezwolenia wydanego na podstawie art. 8 lub upoważnienia udzielonego na podstawie art. 9 rozporządzenia (UE) nr 1143/2014 i powoduje lub może powodować śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osób lub znaczną szkodę dla jakości powietrza, jakości gleby lub jakości wody, lub dla zwierząt lub roślin;

q) produkcja, wprowadzanie do obrotu, przywóz, wywóz, wykorzystywanie, emisja lub uwalnianie substancji zubożających warstwę ozonową, określonych w art. 3 pkt 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1005/2009[54], lub produktów i urządzeń zawierających takie substancje lub od nich uzależnionych;

r) produkcja, wprowadzanie do obrotu, przywóz, wywóz, wykorzystywanie, emisja lub uwalnianie fluorowanych gazów cieplarnianych określonych w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 517/2014[55] lub produktów i urządzeń, które zawierają takie gazy lub których działanie jest od nich uzależnione.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby postępowanie, o którym mowa w ust. 1 lit. a), b), c), d), e), f), h), i), j), k), m), n), p) ppkt (ii) lit. q), r), również stanowiło przestępstwo, jeżeli było skutkiem co najmniej rażącego niedbalstwa.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by w ich ustawodawstwie krajowym określono, że przy ocenie, czy szkoda lub prawdopodobna szkoda jest znaczna, do celów prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawie przestępstw, o których mowa w ust. 1 lit. a)–e), i), j), k) oraz p), oraz wnoszenia i popierania oskarżeń i orzekania w ich sprawie uwzględnia się w stosownych przypadkach następujące elementy:

a) stan wyjściowy środowiska dotkniętego szkodą;

b) to, czy szkoda występuje przez długi, średni, czy też krótki okres;

c) powagę szkody;

d) rozprzestrzenianie się szkody;

---

53 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz.U. L 317 z 4.11.2014, s. 35).

54 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1005/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (Dz.U. L 286 z 31.10.2009, s. 1);

55 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 517/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 842/2006 (Dz.U. L 150 z 20.5.2014, s. 195).

e) odwracalność szkody.

4. Państwa członkowskie zapewniają, by w ich ustawodawstwie krajowym określono, że przy ocenie, czy dana działalność może spowodować szkodę dla jakości powietrza, jakości gleby lub jakości wody, lub dla zwierząt lub roślin, do celów prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawie przestępstw, o których mowa w ust. 1 lit. a)–e), i), j), k) oraz p), oraz wnoszenia i popierania oskarżeń i orzekania w ich sprawie uwzględnia się następujące elementy:

a) kwestię, czy postępowanie dotyczy działalności, która jest uważana za ryzykowną lub niebezpieczną, bądź wymaga upoważnienia, którego nie uzyskano lub nie przestrzegano;

b) stopień, w jakim przekroczono wartości, parametry lub limity określone w aktach prawnych lub w upoważnieniu wydanym na prowadzenie danej działalności;

c) to, czy materiał lub substancję sklasyfikowano jako niebezpieczne, stwarzające zagrożenie lub w inny sposób wskazano jako szkodliwe dla środowiska lub zdrowia ludzkiego.

5. Państwa członkowskie zapewniają, by w ich ustawodawstwie krajowym określono, że przy ocenie, czy ilość jest nieznaczna lub większa niż nieznaczna, do celów prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawie przestępstw, o których mowa w ust. 1 lit. e), f), l), m), n), oraz wnoszenia i popierania oskarżeń i orzekania w ich sprawie uwzględnia się następujące elementy:

a) liczbę przedmiotów będących przedmiotem przestępstwa;

b) stopień, w jakim przekroczono określony w przepisach próg, określoną w przepisach wartość lub inny obowiązkowy parametr;

c) stan ochrony danych gatunków fauny lub flory;

d) koszt naprawy szkód w środowisku.

Artykuł 4

Podżeganie, pomocnictwo i usiłowanie

1. Państwa członkowskie zapewniają, by podżeganie do popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 1, oraz pomocnictwo w ich popełnieniu podlegały karze jako przestępstwa.

2. Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, by usiłowanie popełnienia któregokolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. a), b), c), d), e), f), h), i), j), k), m), n), p) ppkt (ii), lit. q), r), o ile było umyślne, podlegało karze jako przestępstwo.

Artykuł 5

Kary w przypadku osób fizycznych

1. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 3 i 4, podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom karnym.

2. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 3, podlegały karze pozbawienia wolności w maksymalnym wymiarze co najmniej dziesięciu lat, o ile powodują lub mogą spowodować śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osób.

3. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. a)–j), n), q), r), podlegały karze pozbawienia wolności w maksymalnym wymiarze co najmniej sześciu lat.

4. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. k), l), m), o), p), podlegały karze pozbawienia wolności w maksymalnym wymiarze co najmniej czterech lat.

5. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by osoby fizyczne, które dopuściły się przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4, mogły podlegać dodatkowym karom lub środkom obejmującym:

a) obowiązek przywrócenia środowiska do stanu poprzedniego w określonym terminie;

b) grzywny;

c) czasowe lub stałe pozbawienia dostępu do finansowania publicznego, w tym do procedur przetargowych, dotacji i koncesji;

d) pozbawienie możliwości kierowania zakładami tego samego rodzaju, jaki wykorzystano do popełnienia przestępstwa;

e) cofnięcie zezwoleń i upoważnień do prowadzenia działalności, która doprowadziła do popełnienia przestępstwa;

f) czasowy zakaz ubiegania się o urząd wybieralny lub publiczny;

g) krajową lub ogólnounijną publikację orzeczenia sądowego dotyczącego wyroku skazującego lub wszelkich zastosowanych sankcji lub środków.

Artykuł 6

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Państwa członkowskie zapewniają, by osoby prawne mogły podlegać odpowiedzialności za przestępstwa, o których mowa w art. 3 i 4, o ile przestępstwa te zostały popełnione na ich korzyść przez jakąkolwiek osobę zajmującą pozycję kierowniczą w strukturze osoby prawnej, działającą indywidualnie lub jako członek organu danej osoby prawnej, w oparciu o:

a) prawo do reprezentowania osoby prawnej;

b) uprawnienia do podejmowania decyzji w imieniu osoby prawnej;

c) uprawnienia do sprawowania kontroli w strukturach osoby prawnej.

2. Państwa członkowskie zapewniają również, by osoby prawne mogły podlegać odpowiedzialności w przypadku, gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby, o której mowa w ust. 1, umożliwił popełnienie przestępstwa, o którym mowa w art. 3 i 4, na korzyść danej osoby prawnej, przez osobę pozostającą pod jej zwierzchnictwem.

3. Odpowiedzialność osób prawnych na podstawie ust. 1 i 2 nie wyklucza postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym, które są sprawcami,

podżegaczami lub pomocnikami w popełnianiu przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4.

Artykuł 7

Sankcje wobec osób prawnych

1. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by osoba prawna pociągnięta do odpowiedzialności na mocy art. 6 ust. 1 podlegała skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom.

2. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by sankcje lub środki w odniesieniu do osób prawnych odpowiedzialnych zgodnie z art. 6 ust. 1 za przestępstwa, o których mowa w art. 3 i 4, obejmowały:

   a) grzywny karne lub grzywny niemające charakteru karnego;

   b) obowiązek przywrócenia środowiska do stanu poprzedniego w określonym terminie;

   c) pozbawienie prawa do korzystania ze świadczeń publicznych lub pomocy publicznej;

   d) czasowe pozbawienie dostępu do finansowania publicznego, w tym do procedur przetargowych, dotacji i koncesji;

   e) czasowy lub stały zakaz prowadzenia działalności gospodarczej;

   f) cofnięcie zezwoleń i upoważnień do prowadzenia działalności, która doprowadziła do popełnienia przestępstwa;

   g) umieszczenie pod nadzorem sądowym;

   h) sądowy nakaz rozwiązania;

   i) tymczasowe lub trwałe zamknięcie zakładów i urządzeń wykorzystanych do popełnienia przestępstwa;

   j) zobowiązanie przedsiębiorstw do wprowadzenia systemów należytej staranności w celu zwiększenia zgodności z normami środowiskowymi;

   k) publikację orzeczenia sądowego dotyczącego wyroku skazującego lub wszelkich zastosowanych sankcji lub środków.

3. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by osoba prawna pociągnięta do odpowiedzialności na mocy art. 6 ust. 2 podlegała skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom lub środkom.

4. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. a)–j), n), q), r), podlegały karze grzywien, których górna granica wynosi nie mniej niż 5 % całkowitego światowego obrotu osoby prawnej [/przedsiębiorstwa] w roku obrotowym poprzedzającym decyzję nakładającą grzywnę.

5. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. k), l), m), o), p), podlegały karze grzywien, których górna granica wynosi nie mniej niż 3 % całkowitego światowego obrotu osoby prawnej [/przedsiębiorstwa] w roku obrotowym poprzedzającym decyzję nakładającą grzywnę.

6. Państwa członkowskie przyjmują środki w celu zapewnienia, by przy podejmowaniu decyzji o odpowiedniej wysokości grzywny zgodnie z ust. 1 uwzględniono nielegalne zyski osiągnięte w wyniku przestępstwa oraz roczny obrót osoby prawnej.

Artykuł 8

Okoliczności obciążające

O ile następujące okoliczności nie należą dotychczas do znamion przestępstw, o których mowa w art. 3, państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by w odniesieniu do odpowiednich przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4, następujące okoliczności można było uznać za okoliczności obciążające:

a) przestępstwo spowodowało śmierć lub poważne uszkodzenie ciała osoby;

b) przestępstwo spowodowało zniszczenie ekosystemu lub nieodwracalną bądź długotrwałą znaczną szkodę w ekosystemie;

c) przestępstwo zostało popełnione w ramach organizacji przestępczej w rozumieniu decyzji ramowej Rady 2008/841/WSiSW[56];

d) przestępstwo wiązało się z wykorzystaniem dokumentów fałszywych lub przerobionych;

e) przestępstwo popełnił urzędnik publiczny w ramach wykonywania obowiązków;

f) sprawca dopuścił się wcześniej podobnych naruszeń prawa ochrony środowiska;

g) przestępstwo spowodowało lub miało spowodować, bezpośrednio lub pośrednio, osiągnięcie znacznych korzyści finansowych lub uniknięcie znacznych wydatków;

h) zachowanie sprawcy powoduje odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną środowisku naturalnemu, ale sprawca nie wypełnia obowiązku podjęcia działań zaradczych na podstawie art. 6 dyrektywy 2004/35/WE[57];

i) sprawca nie udziela pomocy organom kontroli i innym organom ścigania, gdy jest to wymagane zgodnie z prawem;

j) sprawca aktywnie utrudnia inspekcje, kontrole celne lub czynności w ramach postępowania przygotowawczego lub zastrasza świadków lub skarżących lub ingeruje w ich działania.

Artykuł 9

Okoliczności łagodzące

Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by w odniesieniu do odpowiednich przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4, następujące okoliczności można było uznać za okoliczności łagodzące:

a) sprawca przywraca przyrodę do poprzedniego stanu;

---

56 Decyzja ramowa Rady 2008/841/WSiSW z dnia 24 października 2008 r. w sprawie zwalczania przestępczości zorganizowanej (Dz.U. L 300 s. 42).

57 Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 56).

b) sprawca udziela organom administracyjnym lub sądowym informacji, których organy te nie byłyby w stanie uzyskać w inny sposób, a ułatwiających im:

i) ujawnienie lub pociągnięcie do odpowiedzialności karnej pozostałych sprawców;

ii) znalezienie dowodów.

Artykuł 10

Zabezpieczenie i konfiskata

Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by w stosownych przypadkach ich właściwe organy mogły zabezpieczać lub konfiskować zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/42/UE[58] zarówno korzyści pochodzące z przestępstw, o których mowa w niniejszej dyrektywie, jak i narzędzia służące lub mające służyć do popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia takich przestępstw.

Artykuł 11

Terminy przedawnienia w odniesieniu do przestępstw

1. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu ustanowienia terminu przedawnienia umożliwiającego prowadzenie postępowań przygotowawczych, wnoszenie i popieranie oskarżeń, przeprowadzanie rozpraw sądowych i wydawanie orzeczeń w sprawie przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4, w dostatecznie długim okresie po ich popełnieniu, w celu skutecznego ścigania takich przestępstw.

2. Państwo członkowskie przyjmuje niezbędne środki w celu umożliwienia prowadzenia postępowań przygotowawczych, wnoszenie i popieranie oskarżeń, przeprowadzania rozpraw sądowych i wydawania orzeczeń sądowych:

a) w przypadku przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4, podlegających maksymalnej sankcji w wymiarze co najmniej dziesięciu lat pozbawienia wolności, przez okres co najmniej dziesięciu lat od momentu popełnienia przestępstwa, gdy przestępstwa te są karalne;

b) w przypadku przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4, podlegających maksymalnej sankcji w wymiarze co najmniej sześciu lat pozbawienia wolności, przez okres co najmniej sześciu lat od momentu popełnienia przestępstwa, gdy przestępstwa te są karalne;

c) w przypadku przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4, podlegających maksymalnej sankcji w wymiarze co najmniej czterech lat pozbawienia wolności, przez okres co najmniej czterech lat od momentu popełnienia przestępstwa, gdy przestępstwa te są karalne.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 państwa członkowskie mogą ustanowić termin przedawnienia krótszy niż dziesięć lat, ale nie krótszy niż cztery lata, pod warunkiem że bieg przedawnienia może zostać przerwany lub zawieszony w przypadku określonych działań.

---

58 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/42/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zabezpieczenia i konfiskaty narzędzi służących do popełnienia przestępstwa i korzyści pochodzących z przestępstwa w Unii Europejskiej (Dz.U. L 127 z 29.4.2014, s. 39)

4. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki umożliwiające wykonanie:

a) kary pozbawienia wolności w przypadku przestępstwa podlegającego maksymalnej sankcji w wymiarze co najmniej dziesięciu lat pozbawienia wolności, nałożonej w następstwie prawomocnego wyroku skazującego za przestępstwo, o którym mowa w art. 3 i 4, przez okres co najmniej dziesięciu lat od daty prawomocnego wyroku skazującego;

b) kary pozbawienia wolności w przypadku przestępstwa podlegającego maksymalnej sankcji w wymiarze co najmniej sześciu lat pozbawienia wolności, nałożonej w następstwie prawomocnego wyroku skazującego za przestępstwo, o którym mowa w art. 3 i 4, przez okres co najmniej sześciu lat od daty prawomocnego wyroku skazującego;

c) kary pozbawienia wolności w przypadku przestępstwa podlegającego maksymalnej sankcji w wymiarze co najmniej czterech lat pozbawienia wolności, nałożonej w następstwie prawomocnego wyroku skazującego za przestępstwo, o którym mowa w art. 3 i 4, przez okres co najmniej czterech lat od daty prawomocnego wyroku skazującego.

Okresy te mogą obejmować przedłużenie terminu przedawnienia wynikające z jego przerwania lub zawieszenia.

Artykuł 12

Jurysdykcja

1. Każde państwo członkowskie przyjmuje niezbędne środki w celu określenia swojej jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4, w przypadku gdy:

a) przestępstwo popełniono w całości lub w części na jego terytorium;

b) przestępstwo popełniono na pokładzie statku lub samolotu zarejestrowanego w danym państwie lub pływającego pod jego banderą;

c) szkoda nastąpiła na jego terytorium;

d) sprawca jest jego obywatelem lub osobą mającą w nim miejsce zwykłego pobytu.

2. Państwo członkowskie informuje Komisję w przypadku gdy podejmie decyzję o rozszerzeniu zakresu swojej jurysdykcji na przestępstwa, o których mowa w art. 3 i 4, które popełniono poza jego terytorium, jeżeli:

a) przestępstwo popełniono na korzyść osoby prawnej mającej siedzibę na jego terytorium;

b) przestępstwo popełniono przeciwko jego obywatelowi lub osobie mającej w nim miejsce zwykłego pobytu;

c) przestępstwo spowodowało poważne zagrożenie dla środowiska na jego terytorium.

W przypadku gdy przestępstwo, o którym mowa w art. 3 i 4, podlega jurysdykcji więcej niż jednego państwa członkowskiego, państwa te współpracują w celu ustalenia, które państwo członkowskie będzie prowadzić postępowanie karne.

W stosownych przypadkach oraz zgodnie z art. 12 decyzji ramowej Rady 2009/948/WSiSW[59] sprawę kieruje się do Eurojustu.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 lit. c) i d), państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by wykonywanie ich jurysdykcji nie było uzależnione od warunku, że oskarżenie może zostać wniesione wyłącznie w następstwie zawiadomienia przez państwo, w którym popełniono przestępstwo.

Artykuł 13

Ochrona osób, które zgłaszają przestępstwa przeciwko środowisku lub pomagają w prowadzeniu postępowania przygotowawczego

1. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by ochrona przyznana na podstawie dyrektywy (UE) 2019/1937 miała zastosowanie do osób zgłaszających przestępstwa, o których mowa w art. 3 i 4 niniejszej dyrektywy.

2. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by osoby zgłaszające przestępstwa, o których mowa w art. 3 i 4 niniejszej dyrektywy, oraz dostarczające dowodów lub w inny sposób współpracujące przy prowadzeniu postępowań przygotowawczych w sprawie takich przestępstw, lub wnoszeniu i popieraniu oskarżeń lub orzekaniu w ich sprawie otrzymały niezbędne wsparcie i niezbędną pomoc w kontekście postępowania karnego.

Artykuł 14

Prawo zainteresowanej społeczności do udziału w postępowaniu

Państwa członkowskie zapewniają, by zgodnie z ich krajowym systemem prawnym członkowie zainteresowanej społeczności mieli odpowiednie prawa do udziału w postępowaniach dotyczących przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4, na przykład jako strona cywilna.

Artykuł 15

Zapobieganie

Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania, takie jak kampanie informacyjne i uświadamiające oraz programy badawcze i edukacyjne, aby zmniejszyć ogólną liczbę przestępstw przeciwko środowisku, zwiększyć świadomość społeczną i zmniejszyć ryzyko, że ludność stanie się ofiarą przestępstwa przeciwko środowisku. W stosownych przypadkach państwa członkowskie działają we współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

Artykuł 16

Zasoby

Państwa członkowskie zapewniają, aby organy krajowe, które wykrywają przestępstwa przeciwko środowisku, prowadzą postępowania przygotowawcze w ich sprawie lub wnoszą

[59] Decyzja ramowa Rady 2009/948/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie zapobiegania konfliktom jurysdykcji w postępowaniu karnym i w sprawie rozstrzygania takich konfliktów (Dz.U. L 328 z 15.12.2009, s. 42).

i popierają oskarżenia lub orzekają w ich sprawie, dysponowały wystarczającą liczbą wykwalifikowanego personelu oraz wystarczającymi zasobami finansowymi, technicznymi i technologicznymi, niezbędnymi do skutecznego pełnienia swoich funkcji związanych z wdrażaniem niniejszej dyrektywy.

Artykuł 17

Szkolenia

Bez uszczerbku dla niezależności sądów oraz różnic w organizacji sądownictwa w Unii państwa członkowskie zwracają się do podmiotów odpowiedzialnych za szkolenie sędziów, prokuratorów, funkcjonariuszy policji, pracowników wymiaru sprawiedliwości i pracowników właściwych organów uczestniczących w postępowaniach karnych i postępowaniach przygotowawczych o organizowanie w regularnych odstępach czasu specjalistycznych szkoleń pod kątem celów niniejszej dyrektywy i odpowiednich do funkcji pełnionych przez zaangażowanych pracowników i zaangażowane organy.

Artykuł 18

Narzędzia dochodzeniowo-śledcze

Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by skuteczne narzędzia dochodzeniowo-śledcze, takie jak wykorzystywane w sprawach dotyczących przestępczości zorganizowanej lub innych poważnych przestępstw, były również dostępne do celów prowadzenia postępowań przygotowawczych lub wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4.

Artykuł 19

Koordynacja i współpraca między właściwymi organami w państwie członkowskim

Państwa członkowskie przyjmą niezbędne środki w celu ustanowienia odpowiednich mechanizmów koordynacji i współpracy na szczeblu strategicznym i operacyjnym pomiędzy wszystkimi właściwymi organami zaangażowanymi w zapobieganie przestępstwom przeciwko środowisku i ich zwalczanie. Mechanizmy takie mają na celu co najmniej:

a) zapewnienie wspólnych priorytetów i zrozumienia relacji między egzekwowaniem prawa karnego i administracyjnego;

b) wymianę informacji do celów strategicznych i operacyjnych;

c) konsultacje w poszczególnych postępowaniach przygotowawczych;

d) wymianę najlepszych praktyk;

e) pomoc dla europejskich sieci organów wymiaru sprawiedliwości zajmujących się sprawami związanymi ze zwalczaniem przestępstw przeciwko środowisku i powiązanych naruszeń prawa;

i mogą przyjąć formę wyspecjalizowanych organów koordynacyjnych, protokołów ustaleń między właściwymi organami, krajowych sieci egzekwowania prawa oraz wspólnych działań szkoleniowych.

Artykuł 20

Strategia krajowa

1. Do dnia [*OP – please insert the date – within one year after the entry into force of this Directive*] państwa członkowskie ustanawiają, publikują i wdrażają krajową strategię zwalczania przestępstw przeciwko środowisku, która obejmuje co najmniej następujące kwestie:

   a) cele i priorytety polityki krajowej w tym obszarze przestępstw;

   b) role i obowiązki wszystkich właściwych organów zaangażowanych w zwalczanie tego rodzaju przestępstw;

   c) sposoby koordynacji i współpracy między właściwymi organami;

   d) wykorzystanie prawa administracyjnego i cywilnego w celu zwalczania naruszeń związanych z przestępstwami objętymi zakresem stosowania niniejszej dyrektywy;

   e) niezbędne zasoby oraz sposób wspierania specjalizacji pracowników organów ścigania;

   f) procedury i mechanizmy regularnego monitorowania i oceny osiągniętych wyników;

   g) pomoc uzyskaną od europejskich sieci zajmujących się sprawami bezpośrednio związanymi ze zwalczaniem przestępstw przeciwko środowisku i powiązanych naruszeń prawa.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby strategię poddawano przeglądowi i aktualizowano w regularnych odstępach czasu, nie dłuższych niż 5 lat, na podstawie podejścia opartego na analizie ryzyka, w celu uwzględnienia istotnych zmian i tendencji oraz związanych z nimi zagrożeń odnoszących się do przestępstw przeciwko środowisku.

Artykuł 21

Gromadzenie danych i statystyka

1. Państwa członkowskie gromadzą dane statystyczne w celu monitorowania skuteczności swoich systemów zwalczania przestępstw przeciwko środowisku.

2. Dane statystyczne, o których mowa w ust. 1, obejmują co najmniej następujące elementy:

   a) liczbę zgłoszonych przypadków przestępstw przeciwko środowisku;

   b) liczbę przeprowadzonych postępowań przygotowawczych w sprawach dotyczących przestępstw przeciwko środowisku;

   c) średni czas trwania postępowań przygotowawczych w sprawach karnych dotyczących przestępstw przeciwko środowisku;

   d) liczbę wyroków skazujących za przestępstwa przeciwko środowisku;

   e) liczbę osób fizycznych skazanych i ukaranych za przestępstwa przeciwko środowisku;

f) liczbę osób prawnych ukaranych za przestępstwa przeciwko środowisku lub równoważne przestępstwa;

g) liczbę oddalonych spraw sądowych dotyczących przestępstw przeciwko środowisku;

h) rodzaje i wysokość sankcji nałożonych za przestępstwa przeciwko środowisku, w tym w podziale na kategorie przestępstw przeciwko środowisku zgodnie z art. 3.

3. Państwa członkowskie zapewniają regularną publikację skonsolidowanego przeglądu swoich danych statystycznych.

4. Państwa członkowskie corocznie przekazują Komisji dane statystyczne, o których mowa w ust. 2, w standardowym formacie ustalonym zgodnie z art. 22.

5. Komisja regularnie publikuje sprawozdanie na podstawie danych statystycznych przekazanych przez państwa członkowskie. Sprawozdanie publikuje się po raz pierwszy trzy lata po ustaleniu standardowego formatu, o którym mowa w art. 22.

Artykuł 22

Uprawnienia wykonawcze

1. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów wykonawczych ustanawiających standardowy format przekazywania danych, o którym mowa w art. 21 ust. 4. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 23 ust. 2.

2. Do celów przekazywania danych statystycznych standardowy format zawiera następujące elementy:

a) wspólną klasyfikację przestępstw przeciwko środowisku;

b) wspólne rozumienie jednostek obliczeniowych;

c) wspólne rozumienie etapów postępowania (postępowanie przygotowawcze, oskarżenie, proces) w postępowaniach dotyczących przestępstw przeciwko środowisku;

d) wspólny format sprawozdań.

Artykuł 23

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

3. W przypadku gdy komitet nie wyda żadnej opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 24

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia [*OP – please insert the date – within 18 months after entry into force of the Directive*]. Niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję. Sposób dokonywania takiego odniesienia określany jest przez państwa członkowskie.

2. Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 25

Ocena i sprawozdawczość

1. Do dnia [*OP – please insert the date - two years after the transposition period is over*] Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia, w jakim zakresie państwa członkowskie przyjęły środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje niezbędne do przygotowania tego sprawozdania.

2. Co dwa lata od dnia [*OP – please insert the date one year after the transposition period is over*] państwa członkowskie przesyłają Komisji w terminie trzech miesięcy sprawozdanie zawierające podsumowanie wdrożenia i działań podjętych zgodnie z art. 15–17, 19 i 20.

3. Do dnia [*OP – please insert the date – five years after the transposition period is over*] Komisja przeprowadza ocenę skutków niniejszej dyrektywy i przedkłada sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje niezbędne do przygotowania tego sprawozdania.

Artykuł 26

Zastąpienie dyrektywy 2008/99/WE

Dyrektywa 2008/99/WE zostaje zastąpiona w odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminu transpozycji tej dyrektywy do prawa krajowego. W odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą odesłania do dyrektywy ramowej 2008/99/WE traktuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy. W odniesieniu do państw członkowskich, które nie są związane niniejszą dyrektywą, pozostają one związane dyrektywą 2008/98/WE.

Artykuł 27
Stosowanie dyrektywy 2005/35/WE

Dyrektywa 2009/123/WE przestaje mieć zastosowanie do państw członkowskich uczestniczących w niniejszej dyrektywie od dnia jej transpozycji.

Artykuł 28

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 29

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodniczący	*Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

SPIS TREŚCI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY 52
1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy 52
1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa 52
1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy: 52
1.4. Cele) 52
1.4.1. Cel(e) ogólnye) 52
1.4.2. Cel(e) szczegółowye) 52
1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ 53
1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów 53
1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy 56
1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy 56
1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii" należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie. 58
1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań 59
1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami 60
1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków 61
1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy 62
1.7. Planowane tryby zarządzania 62
2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA 63
2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości 63
2.2. System zarządzania i kontroli 63
2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli 63
2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia 63
2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu) 63
2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom 64
3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY 65

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ ... 65
3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki ... 66
3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne ... 66
3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych ... 70
3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne ... 73
3.2.3.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie ... 74
3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi ... 76
3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu ... 76
3.3. Szacunkowy wpływ na dochody ... 77

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne, zmieniającej dyrektywę 2008/99/WE

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Ochrona środowiska

Prawo karne
- Prawo karne procesowe
- Prawo karne materialne

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

☐ **nowego działania**

☐ **nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego**[60]

✓ **przedłużenia bieżącego działania**

☐ **połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania**

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

Ambicją polityczną i głównym celem inicjatywy jest zapewnienie lepszej ochrony środowiska środkami prawa karnego oraz poprzez poprawę w zakresie wykrywania przestępstw przeciwko środowisku, prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie, ścigania ich i karania. Planowana nowa dyrektywa w sprawie przestępstw przeciwko środowisku pomoże w osiągnięciu celów określonych w art. 191 TFUE, Zielonym Ładzie oraz unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności.

Ponieważ niniejszy wniosek jest zmianą wcześniej obowiązującej dyrektywy, jednym z głównych celów niniejszego wniosku jest usunięcie braków i słabości dyrektywy 2008/99/WE, określonych podczas jej oceny w latach 2019–2020. (Komentarz redakcyjny: „Cel szczegółowy”.)

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

Cel szczegółowy nr:

1. Poprawa skuteczności wykrywania przestępstw przeciwko środowisku, prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie, ścigania ich i karania poprzez aktualizację zakresu dyrektywy oraz udoskonalenie techniki prawnej stosowanej do określania zakresu.

2. Poprawa skuteczności wykrywania przestępstw przeciwko środowisku, prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie, ścigania ich i karania

[60] O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

poprzez doprecyzowanie lub wyeliminowanie niezdefiniowanych terminów stosowanych w obecnym opisie przestępstw przeciwko środowisku.

3. Zapewnienie skutecznych, odstraszających i proporcjonalnych rodzajów i wysokości sankcji za przestępstwa przeciwko środowisku.

4. Wspieranie transgranicznych postępowań przygotowawczych i transgranicznego wnoszenia i popierania oskarżeń.

5. Umożliwienie bardziej świadomego podejmowania decyzji w odniesieniu do przestępstw przeciwko środowisku poprzez udoskonalenie gromadzenia i rozpowszechniania informacji i danych statystycznych na temat skali przestępstw przeciwko środowisku oraz działań na rzecz ich zwalczania.

6. Poprawa ogólnej skuteczności operacyjnej krajowych łańcuchów egzekwowania prawa w celu ułatwienia wykrywania przestępstw przeciwko środowisku, prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie, ścigania ich i karania.

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Głównym oczekiwanym wynikiem inicjatywy jest poprawa ram prawnych UE w zakresie zwalczania przestępstw przeciwko środowisku oraz wzmocnienie egzekwowania prawa na szczeblu krajowym. Uznaje się, że stosowanie środków prawa karnego jest ostatecznością, gdy inne środki nie wystarczają do zapewnienia przestrzegania przepisów, co w tym przypadku okazuje się niezbędne do egzekwowania unijnego prawa ochrony środowiska.

Dyrektywa przyczyni się do poprawy skuteczności krajowych systemów egzekwowania prawa i sankcji w odniesieniu do przestępstw przeciwko środowisku oraz do zwiększenia zaufania publicznego. Nawet jeżeli nie jest możliwe ilościowe ujęcie oczekiwanych rezultatów dyrektywy w zakresie ogólnej ochrony środowiska, możliwe jest jakościowe ujęcie skutków lepszej ochrony środowiska, do której przyczyni się zmieniona dyrektywa.

Bardziej skuteczna dyrektywa, która prowadzi do lepszego egzekwowania prawa poprzez prawo karne, przyczyni się do poprawy stanu środowiska dzięki skutkom zapobiegawczym i odstraszającym. Tam, gdzie funkcjonuje skuteczny system prawa karnego, przestępstwa przeciwko środowisku nie opłacają się. Będzie to miało również natychmiastowe pozytywne skutki społeczne dla życia, zdrowia i dobrostanu ludzi. Zmieniona dyrektywa pozwoli udoskonalić narzędzia walki z przestępstwami przeciwko środowisku, a także będzie miała pozytywny skutek gospodarczy. W związku z tym pomoże ona ograniczyć zyski pochodzące z przestępstw przeciwko środowisku, szacowane w wysokości od 91 do 259 mld USD w skali globalnej, które stanowią straty dla społeczeństw w postaci utraty dochodów podatkowych i utraty dochodów dla uczciwie działających przedsiębiorstw i które podważają dobre rządy.

1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Powodzenia niniejszego wniosku nie można zmierzyć na podstawie jasnego punktu odniesienia, ponieważ systematyczne informacje na temat skali przestępstw przeciwko środowisku i działań na rzecz ich zwalczania w poszczególnych państwach członkowskich są niewystarczające. Tendencje w zakresie przestępstw

przeciwko środowisku zależą od rozwoju handlu światowego, od nowych możliwości wynikających z transformacji cyfrowej oraz od wzajemnego oddziaływania systemów sankcji karnych z systemami sankcji cywilnych i administracyjnych w państwach członkowskich.

Do monitorowania postępów i powodzenia inicjatywy proponuje się następujące wskaźniki jakościowe i ilościowe:

– ogólna poprawa egzekwowania prawa i nakładania sankcji za przestępstwa przeciwko środowisku, odzwierciedlająca się w zwiększonej współpracy, specjalizacji, lepszych szkoleniach i wymianie informacji;

– liczba spraw z zakresu prawa ochrony środowiska, w których przeprowadzono udane postępowania przygotowawcze i wniesiono oskarżenia;

– liczba wyroków skazujących;

– rodzaj i wysokość nakładanych sankcji, które w praktyce muszą stać się bardziej skuteczne, odstraszające i proporcjonalne;

– liczba urzędników przeszkolonych w zakresie zagadnień związanych ze skutecznym zwalczaniem przestępstw przeciwko środowisku;

– istnienie lub opracowanie krajowych strategii zwalczania przestępstw przeciwko środowisku.

Oceny efektywności dyrektywy za pomocą wskaźników należy dokonać w kontekście. Obecnie w państwach członkowskich tylko nieliczne sprawy dotyczące przestępstw przeciwko środowisku kończą się pomyślnie, a wysokość sankcji jest zbyt niska. W ostatniej dekadzie nie odnotowano tendencji wzrostowych (zob. ocena skutków, sekcja 1.2 – „Ocena dyrektywy i sprawozdanie końcowe z oceny”). Dlatego też stała tendencja wzrostowa w sprawach dotyczących środowiska we wszystkich państwach członkowskich wskazywałaby na skuteczność dyrektywy. Ponieważ liczba przestępstw przeciwko środowisku rośnie w skali globalnej w tempie od 5 do 7 %, podobną stopę wzrostu liczby skutecznych postępowań przygotowawczych i wyroków skazujących należałoby uznać za sukces. Z drugiej strony, jeżeli na późniejszym etapie liczba spraw dotyczących środowiska zmniejszyłaby się, mogłoby to wskazywać, że dyrektywa skutecznie odstraszyła przestępców.

Wskaźniki dotyczące realizacji celów

Poniższe przepisy zawierają propozycje wskaźników monitorowania dla poszczególnych celów szczegółowych:

- Rozszerzenie zakresu stosowania dyrektywy
    - Wskaźnik: Liczba postępowań przygotowawczych, oskarżeń, wyroków skazujących i umorzonych spraw
    - Poziom bazowy: w zakresie, w jakim dostępne są informacje, w państwach członkowskich nie odnotowano tendencji wzrostowych
    - Powodzenie: Stabilne tendencje wzrostowe w każdym państwie członkowskim. W najlepszym wypadku wzrost powinien wynieść od 5 do 7 %, co odpowiada szacowanemu tempu rocznego wzrostu

liczby przestępstw przeciwko środowisku.

- Dokładniejsze określenie rodzajów przestępstw przeciwko środowisku w art. 3:
  - Wskaźnik: j.w.
  - Poziom bazowy: j.w.
  - Powodzenie: j.w.
- Wspieranie skutecznych, odstraszających i proporcjonalnych rodzajów i wysokości sankcji
  - Wskaźnik: Wysokość grzywien finansowych nakładanych na osoby fizyczne, wysokość sankcji w postaci pozbawienia wolności, wysokość grzywien finansowych nakładanych na osoby prawne oraz rodzaje i liczba sankcji akcesoryjnych nakładanych na osoby fizyczne
  - Poziom bazowy: obecnie nie ma danych statystycznych na temat sankcji nakładanych za przestępstwa przeciwko środowisku lub są one bardzo nieliczne i rozproszone. Z dostępnych danych i rozmów z praktykami wynika, że sankcje są zbyt niskie, aby mogły działać odstraszająco.
  - Powodzenie: Biorąc pod uwagę obecną sytuację, sukces wdrożenia wykazałby, że nakładane sankcje wykorzystują pełen zakres dostępnych rodzajów i wysokości sankcji. Sankcje akcesoryjne powinny pokazać, że stosuje się wszystkie rodzaje sankcji. Oczekuje się, że przywracanie szkód i odbieranie zysków będzie stosowane systematycznie.
- Więcej współpracy transgranicznej
  - Wskaźniki: liczba spraw dotyczących środowiska w Eurojuście i OLAF-ie, liczba wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych w Eurojuście, liczba spraw/wiadomości w SIENA w Europolu oraz liczba kontaktów z krajowymi punktami kontaktowymi, które mają zostać zainstalowane
  - Poziom bazowy: obecny poziom liczby spraw w Eurojuście, OLAF-ie, SIENA, sieciach zawodowych jest ogólnie niski
  - Powodzenie: zwiększenie współpracy transgranicznej, znajdujące odzwierciedlenie w liczbie spraw w Eurojuście, OLAF-ie i Europolu. Przestępstwa przeciwko środowisku stanowią czwartą co do wielkości kategorię przestępstw na świecie, a zatem liczba spraw dotyczących środowiska w Europolu i Eurojuście powinna stanowić większą część wszystkich spraw prowadzonych przez te agencje.
- Bardziej skuteczny łańcuch egzekwowania prawa
  - Wskaźniki: takie same jak w przypadku pierwszego celu z jednym uzupełnieniem: liczba państw członkowskich, które posiadają nadrzędne strategie zwalczania przestępstw przeciwko środowisku, liczba państw członkowskich, które posiadają wyspecjalizowane jednostki dochodzeniowo-śledcze i izby sądowe, liczba państw członkowskich, które zwiększyły liczbę pracowników organów ścigania oraz liczba funkcjonariuszy policji, prokuratorów, sędziów, funkcjonariuszy celnych i inspektorów administracyjnych, którzy odbyli szkolenia.
  - Poziom bazowy: taki sam jak w przypadku pierwszego celu
  - Powodzenie: takie samo jak w przypadku pierwszego celu

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

Istnieją trzy rodzaje wymagań, które odpowiadają celom krótko-, średnio- i długoterminowym.

Wymagania krótkoterminowe:

1. Określenie norm minimalnych dotyczących gromadzenia danych statystycznych
2. Państwa członkowskie dokonają transpozycji dyrektywy w ciągu 18 miesięcy
3. Państwa członkowskie zapewniają, aby czyny określone w art. 3 wniosku stanowiły przestępstwo, o ile są bezprawne i zostały popełnione umyślnie lub są skutkiem co najmniej rażącego niedbalstwa
3. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu kryminalizacji przestępstw akcesoryjnych w stosunku do przestępstw przeciwko środowisku
4. Państwa członkowskie określają kary związane z przestępstwami przeciwko środowisku dla osób fizycznych i prawnych
5. Państwa członkowskie określają okoliczności obciążające i łagodzące w przypadku przestępstw przeciwko środowisku
6. Państwa członkowskie określają narzędzia dochodzeniowo-śledcze
7. Każde państwo członkowskie przyjmuje niezbędne środki w celu określenia swojej jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw, o których mowa we wniosku
8. Państwa członkowskie zapewniają koordynację i współpracę na szczeblu strategicznym i operacyjnym między wszystkimi właściwymi organami zaangażowanymi w zapobieganie przestępstwom przeciwko środowisku oraz ich zwalczanie.
9. Państwa członkowskie wyznaczają krajowy punkt kontaktowy do celów wymiany informacji. Państwa członkowskie zapewniają również, aby te krajowe punkty kontaktowe były podłączone do [systemu eEDES] oraz dysponowały procedurami umożliwiającymi szybkie rozpatrywanie pilnych wniosków o pomoc. Państwa członkowskie informują Komisję, Europol i Eurojust o wyznaczonych przez siebie punktach kontaktowych. Państwa członkowskie w razie potrzeby aktualizują te informacje. Komisja przekazuje te informacje pozostałym państwom członkowskim.
10. Państwa członkowskie przyznają każdej uznanej grupie, fundacji lub każdemu uznanemu stowarzyszeniu, które zgodnie ze swoim statutem mają na celu ochronę środowiska, prawo dostępu do akt spraw dotyczących przestępstw, o których mowa w niniejszym wniosku
11. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania, takie jak kampanie informacyjne i uświadamiające oraz programy badawcze i edukacyjne, mające na celu zmniejszenie ogólnej liczby przestępstw przeciwko środowisku, zwiększanie świadomości i zmniejszenie ryzyka stania się ofiarą przestępstw przeciwko środowisku. W stosownych

przypadkach państwa członkowskie działają we współpracy z zainteresowanymi stronami

Wymagania średnioterminowe:

- Nie naruszając przepisów o współpracy transgranicznej i wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, państwa członkowskie, Eurojust, Prokuratura Europejska i Komisja (OLAF) – w ramach swoich odpowiednich kompetencji – współpracują ze sobą w zwalczaniu przestępstw, o których mowa w art. 3, 3a i 4.
- Państwa członkowskie zapewniają, aby urzędnicy, którzy wykrywają przestępstwa przeciwko środowisku, prowadzą postępowania przygotowawcze, wnoszą i popierają oskarżenia lub orzekają w ich sprawie, tacy jak sędziowie, prokuratorzy, policja, pracownicy wymiaru sprawiedliwości i pracownicy tych właściwych organów, odbywali regularne specjalistyczne szkolenia odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji.
- Bez uszczerbku dla niezależności sądów oraz różnic w organizacji sądownictwa w Unii państwa członkowskie zwracają się do podmiotów odpowiedzialnych za szkolenie sędziów, prokuratorów, funkcjonariuszy policji, pracowników wymiaru sprawiedliwości i pracowników tych właściwych organów uczestniczących w postępowaniach karnych i postępowaniach przygotowawczych o zapewnienie odpowiednich szkoleń w odniesieniu do celów niniejszej dyrektywy.
- W ciągu jednego roku po wejściu w życie niniejszej dyrektywy państwa członkowskie ustanawiają i publikują krajową strategię zwalczania przestępstw przeciwko środowisku oraz przyjmują środki w celu zapewnienia jej regularnej oceny i aktualizacji.
- Państwa członkowskie gromadzą systematyczne, wiarygodne i aktualne statystyki dotyczące przestępstw przeciwko środowisku za pośrednictwem każdego właściwego organu w celu umożliwienia konsekwentnego i spójnego porównania i analizy odpowiednich informacji.
- Państwa członkowskie co roku przekazują Komisji dane zebrane zgodnie z ust. 1.
- Komisja zapewnia publikację skonsolidowanego przeglądu sprawozdań statystycznych i krajowych strategii wdrażania oraz przedkłada go właściwym wyspecjalizowanym agencjom i organom Unii.

Wymagania długoterminowe:

- Do dwóch lat po zakończeniu okresu transpozycji Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia, w jakim zakresie państwa członkowskie przyjęły środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje niezbędne do przygotowania tego sprawozdania.
- Do pięciu lat po zakończeniu okresu transpozycji Komisja przeprowadza ocenę wpływu niniejszej dyrektywy na ochronę środowiska poprzez prawo karne i przedkłada sprawozdanie

	Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje niezbędne do przygotowania tego sprawozdania.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii" należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Przyczyny działania na poziomie europejskim (ex ante)

Obowiązująca dyrektywa miała na celu zapewnienie zharmonizowanych ram w zakresie zwalczania przestępstw przeciwko środowisku w całej Unii oraz ułatwienie współpracy transgranicznej. Jak szczegółowo opisano w sprawozdaniu z oceny, pomimo postępów w opracowywaniu wspólnego dla całej UE zestawu definicji przestępstw przeciwko środowisku i wymogu nakładania bardziej odstraszających wysokości sankcji, państwa członkowskie same jednak nie były w stanie dostosować swoich sposobów rozumienia przestępstw przeciwko środowisku w ramach swobody pozostawionej im w dyrektywie. Podobnie niewystarczające wysokości sankcji w szeregu państw członkowskich uniemożliwiają istnienie równych warunków działania w całej UE oraz stosowanie instrumentów wzajemnego uznawania (takich jak europejski nakaz aresztowania i europejski nakaz dochodzeniowy).

Pomimo dyrektywy liczba transgranicznych postępowań przygotowawczych w sprawie przestępstw przeciwko środowisku i wyroków skazujących wydawanych za takie przestępstwa w UE nie wzrosła znacząco. Jednocześnie liczba przestępstw przeciwko środowisku wzrasta z kolei w skali światowej w tempie od 5 do 7 % rocznie, co powoduje trwałe szkody dla siedlisk, gatunków, zdrowia obywateli oraz dochodów rządów i przedsiębiorstw.

Oczekiwana wygenerowana unijna wartość dodana (ex post)

Dzięki skuteczniejszej dyrektywie UE może zapewnić zharmonizowane ramy dla wspólnego rozumienia definicji przestępstw przeciwko środowisku oraz dla skutecznego dostępu do transgranicznych narzędzi dochodzeniowo-śledczych. Dzięki zapewnieniu większej jasności definicji prawnych oraz zbliżeniu wysokości sankcji, a także dzięki zapewnieniu narzędzi i obowiązków w zakresie współpracy transgranicznej między państwami członkowskimi, za pomocą zmienionej dyrektywy zostaną stworzone równiejsze warunki działania, zapewniające równoważną ochronę środowiska za pomocą środków prawa karnego w całej UE, oraz zostanie ułatwiona współpraca transgraniczna w zakresie postępowań przygotowawczych i ścigania. Działania UE, ułatwiające transgraniczne postępowania przygotowawcze, ściganie i skazywanie, zapewnią wyraźną wartość dodaną w zwalczaniu przestępstw przeciwko środowisku, które zazwyczaj mają wymiar ponadnarodowy, w porównaniu z tym, co mogą osiągnąć państwa członkowskie działające samodzielnie.

Ponieważ przestępstwa przeciwko środowisku często szkodzą działającym zgodnie z prawem i płacącym podatki przedsiębiorstwom, które mają nieznany, ale

prawdopodobnie duży udział w szacowanych rocznych stratach globalnych związanych z przestępstwami przeciwko środowisku, wynoszących od 91 do 259 mld USD, skuteczne ramy legislacyjne UE w zakresie przestępstw przeciwko środowisku będą miały także wpływ na funkcjonowanie jednolitego rynku UE. Bez takiego ogólnounijnego prawodawstwa przedsiębiorstwa działające w państwach członkowskich o ograniczonych definicjach przestępstw przeciwko środowisku lub łagodnych systemach egzekwowania prawa mogą mieć przewagę konkurencyjną nad przedsiębiorstwami mającymi siedzibę w państwach członkowskich o bardziej rygorystycznych ramach prawnych.

Skuteczna ogólnounijna polityka w zakresie przestępstw przeciwko środowisku może być również korzystna dla innych celów polityki UE. Przestępstwa przeciwko środowisku są często powiązane z innymi formami przestępczości, takimi jak pranie pieniędzy, terroryzm, oszustwa podatkowe, fałszerstwo dokumentów lub inne formy przestępczości zorganizowanej, przeciwko którym UE przyjęła w ostatnich latach szereg przepisów. Skuteczniejsze przepisy UE w zakresie przestępstw przeciwko środowisku przyczyniłyby się do powstania skutecznych strategii egzekwowania prawa karnego, na poziomie unijnym i krajowym, w których uwzględniono by wszystkie istotne aspekty wzajemnego oddziaływania przestępstw.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

Ponieważ niniejszy wniosek polega na zmianie poprzedniej dyrektywy, w wnioskach wyciągniętych z podobnych doświadczeń w przeszłości skoncentrowano się głównie na wadach i zaletach ostatniej dyrektywy. W tym zakresie Komisja przeprowadziła ocenę dyrektywy w latach 2019/2020. W sprawozdaniu tym stwierdzono, że dyrektywa miała wartość dodaną, ponieważ po raz pierwszy określono w niej wspólne ramy prawne dla przestępstw przeciwko środowisku i wprowadzono wymóg stosowania skutecznych, odstraszających i proporcjonalnych sankcji.

Dyrektywa nie przyniosła jednak większych skutków w praktyce, a mianowicie liczba spraw dotyczących przestępstw przeciwko środowisku, w których skutecznie przeprowadzono postępowania przygotowawcze i w których zapadły wyroki, pozostała na bardzo niskim poziomie i zasadniczo nie wykazywała żadnych znaczących tendencji wzrostowych w ciągu ostatnich 10 lat.

Ponadto wysokości nałożonych sankcji były zbyt niskie, aby miały skutek odstraszający, a współpraca transgraniczna nie przebiegała w sposób systematyczny.

Brak skuteczności dyrektywy w praktyce jest częściowo spowodowany ogólnym charakterem jej przepisów. Można to wyjaśnić ograniczonymi kompetencjami prawodawcy WE w dziedzinie prawa karnego w warunkach sprzed wejścia w życie traktatu lizbońskiego, które nie pozwalały na bardziej szczegółowe podejście, zwłaszcza w odniesieniu do sankcji.

Ponadto słabe egzekwowanie przepisów w państwach członkowskich w dużej mierze przyczynia się do tego, że dyrektywa nie wywiera większego wpływu w praktyce. W ocenie stwierdzono znaczne luki w egzekwowaniu prawa we wszystkich państwach członkowskich i na wszystkich poziomach łańcucha egzekwowania prawa (policja, prokuratura i sądy karne). Niedociągnięcia w państwach członkowskich obejmują niedobór zasobów, specjalistycznej wiedzy, świadomości i ustalania priorytetów, współpracy i wymiany informacji, a także brak nadrzędnych krajowych strategii zwalczania przestępstw przeciwko środowisku obejmujących wszystkie poziomy łańcucha egzekwowania prawa oraz podejście interdyscyplinarne. Ponadto

brak koordynacji pomiędzy ścieżkami egzekwowania prawa administracyjnego i karnego oraz nakładaniem sankcji często utrudnia skuteczne działanie.

Zwrócono również uwagę na fakt, że brak wiarygodnych, dokładnych i kompletnych danych statystycznych dotyczących postępowań w sprawie przestępstw przeciwko środowisku w państwach członkowskich nie tylko utrudnił Komisji przeprowadzenie oceny, ale również uniemożliwia krajowym decydentom i praktykom monitorowanie skuteczności ich środków.

1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami

Proponowana dyrektywa w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne zmieniająca dyrektywę 2008/99/WE jest zgodna z komunikatem w sprawie Zielonego Ładu, w którym wyraźnie stwierdzono, że „Komisja będzie również wspierać działania podejmowane przez UE, jej państwa członkowskie i społeczność międzynarodową na rzecz walki z przestępstwami przeciwko środowisku”, oraz z unijną strategią na rzecz bioróżnorodności, w której możliwość przeglądu i zmiany poprzedniej dyrektywy wskazano w załączniku do komunikatu. W lipcu 2021 r. Komisja przedstawiła pakiet z określonymi propozycjami dotyczącymi Zielonego Nowego Ładu, którego celem jest ograniczenie emisji o 55 % do 2030 r. i uczynienie Europy neutralną dla klimatu do 2050 r. Prawo karne jest jedynie częścią tej kompleksowej strategii UE na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska, która jest priorytetem dla obecnej Komisji Europejskiej. W komunikacie w sprawie Zielonego Ładu i unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności określono cały szereg środków ochrony środowiska, które będą się łączyć w holistyczne podejście, wzmacniać się i wpływać na siebie nawzajem. Środki z zakresu prawa karnego będą mieć zastosowanie w ostateczności, w przypadku gdy inne środki okażą się niewystarczające do zapewnienia zgodności z przepisami.

Wniosek jest również spójny z:

- Planem działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą, mającym na celu poprawę przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska w dziedzinie nielegalnego handlu dziką fauną i florą;
- oceną zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością w Unii Europejskiej (EU SOCTA) z 2021 r., w której uznano „przestępstwa przeciwko środowisku” za jedno z głównych zagrożeń przestępczością w UE i dlatego uwzględniono je w EMPACT na lata 2022–2025;
- nową unijną strategią zwalczania przestępczości zorganizowanej obejmującą lata 2021–2025, przedstawioną przez Komisję w kwietniu 202 r., w której przestępstwa przeciwko środowisku uznano za jeden z przyszłych priorytetów w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej przez UE.

Cele niniejszego wniosku są wspierane za pośrednictwem wieloletnich ram finansowych, w których położono duży nacisk na finansowanie działań mających na celu ochronę środowiska. Istnieją pewne synergie z istniejącymi wcześniej programami. Przykładem mogą być działania szkoleniowe wynikające z wniosku, z których większość już istnieje i jest prowadzona przez CEPOL, przez Frontex w ramach szkoleń dla organów ścigania oraz przez różne sieci zawodowe, takie jak EJTN i ERA dla wymiaru sprawiedliwości. Organizacje te korzystają już z budżetu UE za pośrednictwem programu Life, FBW lub programu „Policja” i

„Sprawiedliwość” oraz zapewniają już szkolenia w zakresie prawa ochrony środowiska.

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

Aby sprostać nowym zobowiązaniom wynikającym z wniosku, takim jak monitorowanie sytuacji, zwiększenie liczby szkoleń, zapewnienie pewnych wytycznych i zwiększanie świadomości, Komisja będzie musiała dołożyć więcej starań. Działania te będą obejmowały DG ds. Sprawiedliwości i DG ds. Środowiska, ponieważ większość zadań wymienionych poniżej będzie wymagała zarządzania czasem i pewnych dodatkowych kosztów.

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

☐ **Ograniczony czas trwania**

– ☐ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od [DD/MM]RRRR r. do [DD/MM]RRRR r.

– ☐ Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na płatności.

✓ **Nieograniczony czas trwania**

– Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od 2022 r. do 2025 r.,

– po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania[61]

✓ **Bezpośrednie zarządzanie** przez Komisję

– ✓ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;

– ☐ przez agencje wykonawcze;

-**Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi

-**Zarządzanie pośrednie** poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

– ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;

– ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);

– ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;

– ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;

– ☐ organom prawa publicznego;

– ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;

– ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;

– ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

– *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

[61] Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

W niniejszym wniosku określono kilka zasad monitorowania i sprawozdawczości. Po pierwsze, po zakończeniu okresu transpozycji Komisja będzie musiała przedstawić sprawozdanie na temat sposobu, w jaki państwa członkowskie dokonały transpozycji dyrektywy. Ponadto, pięć lat po transpozycji dyrektywy, Komisja będzie musiała sporządzić kolejne sprawozdanie na temat skuteczności zmienionej dyrektywy oraz określić możliwości jej wzmocnienia. Te dwa sprawozdania stanowią podstawę zasad monitorowania i sprawozdawczości ustanowionych we wniosku.

Oprócz tego Komisja będzie musiała opracować co dwa lata sprawozdanie na temat danych gromadzonych i przekazywanych przez państwa członkowskie.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

Biorąc pod uwagę, że wniosek ma wpływ na pracę Komisji, a dokładniej DG ds. Sprawiedliwości oraz DG ds. Środowiska, budżet UE będzie wykonywany w drodze zarządzania bezpośredniego.

Zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami budżet wykonuje się przy zapewnieniu skutecznej i efektywnej kontroli wewnętrznej.

Jeżeli chodzi o kontrole, DG ds. Sprawiedliwości oraz DG ds. Środowiska podlegają:

– audytowi wewnętrznemu przeprowadzanemu przez Służbę Audytu Wewnętrznego Komisji;

– niezależnym audytom zewnętrznym przeprowadzanym przez Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO);

– corocznemu absolutorium udzielanemu przez Parlament Europejski;

– ewentualnym dochodzeniom administracyjnym prowadzonym przez OLAF;

– kolejnemu poziomowi kontroli i odpowiedzialności ze strony Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

Na tym etapie nie zidentyfikowano żadnego szczególnego ryzyka.

2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)

Zgodnie z wytycznymi centralnych służb Komisji koszt kontroli na poziomie Komisji ocenia się na podstawie kosztu poszczególnych etapów kontroli. Ogólną ocenę dla każdego sposobu zarządzania uzyskuje się na podstawie stosunku wszystkich tych kosztów do całkowitej kwoty wypłaconej w danym roku w odniesieniu do danego sposobu zarządzania.

Komisja przedstawia sprawozdania dotyczące stosunku „kosztów kontroli/płatności zarządzanych funduszy powiązanych”. W rocznym sprawozdaniu z działalności DG ds. Sprawiedliwości za 2020 r. dla tego stosunku podano 10,45 % w odniesieniu do zamówień bezpośrednich. W rocznym sprawozdaniu z działalności DG ds. Środowiska za 2020 r. dla tego stosunku podano 1,55 %.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Ocena skutków finansowych regulacji dotyczy wydatków na personel oraz udzielania zamówień publicznych, w związku z czym zastosowanie mają standardowe zasady dotyczące tego typu wydatków.

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn./niezróżn.[62]	państw EFTA[63]	krajów kandydujących[64]	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
2	Spójność, odporność i wartości	Środki niezróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE
7	Europejska administracja publiczna	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE

- Proponowane nowe linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn./niezróżn.	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
	[XX.YY.YY.YY]		TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE

62 Zróżn. = środki zróżnicowane/niezróżn. = środki niezróżnicowane

63 EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

64 Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

– ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych

– ✓ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	2	Spójność, odporność i wartości

DG ds. Sprawiedliwości i Konsumentów			Rok **2025**[65]	Rok **2026**	Rok **2027**	Rok **N+4**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			**OGÓŁEM**
• Środki operacyjne										
Promowanie współpracy sądowej	Środki na zobowiązania	(1a)	0,350 000							**0,350 000**
	Środki na płatności	(2a)	0,350 000							**0,350 000**
Linia budżetowa	Środki na zobowiązania	(1b)								
	Środki na płatności	(2b)								
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy[66]										
Linia budżetowa		(3)								

[65] Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się realizację wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

[66] Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

OGÓŁEM środki dla DG ds. Sprawiedliwości i Konsumentów	Środki na zobowiązania	=1a+1b +3	0,350 000							**0,350 000**
	Środki na płatności	=2a+2b +3	0,350 000							

• OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)								
	Środki na płatności	(5)								
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy		(6)								
OGÓŁEM środki na DZIAŁ <....> wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+6								
	Środki na płatności	=5+6								

<u>Jeżeli wpływ wniosku/inicjatywy nie ogranicza się do jednego działu operacyjnego, należy powtórzyć powyższą część:</u>

• OGÓŁEM środki operacyjne (wszystkie działy operacyjne)	Środki na zobowiązania	(4)								
	Środki na płatności	(5)								
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy (wszystkie działy operacyjne)		(6)								
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 6 wieloletnich ram finansowych (kwota referencyjna)	Środki na zobowiązania	=4+6								
	Środki na płatności	=5+6								

Dział wieloletnich ram finansowych	7	Europejska administracja publiczna

Niniejszą część uzupełnia się przy użyciu „danych budżetowych o charakterze administracyjnym”, które należy najpierw wprowadzić do załącznika do oceny skutków finansowych regulacji (załącznika V do zasad wewnętrznych), przesyłanego do DECIDE w celu konsultacji między służbami.

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok **2025**	Rok **2026**	Rok **2027**	Rok **N+3**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			**OGÓŁEM**
DG ds. Sprawiedliwości i Konsumentów									
• Zasoby ludzkie		0,105 048	0, 022 109	0, 022 109					**0,149 266**
• Pozostałe wydatki administracyjne									
OGÓŁEM DG ds. Sprawiedliwości i Konsumentów	Środki	0,105 048	0, 022 109	0, 022 109					**0,149 266**
Dyrekcja Generalna ds. Środowiska									
• Zasoby ludzkie		0,105 048	0, 022 109	0, 022 109					**0,149 266**
• Pozostałe wydatki administracyjne									
OGÓŁEM DG ds. Środowiska	Środki	0,105 048	0, 022 109	0, 022 109					**0,149 266**

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok **2025**	Rok **2026**	Rok **2027**	Rok **N+3**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			**OGÓŁEM**
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 7 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	0,560 096	0,044 218	0,044 218					**0,648 532**
	Środki na płatności	0,560 096	0,044 218	0,044 218					**0,648 532**

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ⇩			Rok **2025**		Rok **2026**		Rok **2027**		Rok **N+3**		Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)						**OGÓŁEM**	
	PRODUKT																	
	Rodzaj[67]	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 5[68] Umożliwienie bardziej świadomego podejmowania decyzji w odniesieniu do przestępstw przeciwko środowisku poprzez udoskonalenie gromadzenia i rozpowszechniania danych statystycznych.																		
Ekspert w dziedzinie gromadzenia				0,111 297														0,111 297

67 Produkty odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

68 Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cel(e) szczegółowy(e) …”.

danych statystycznych określa normy minimalne i przedstawia PCz format sprawozdania																		
Utrzymanie norm				0,016 582		0,016 582		0,016 582										0,049 746
Sporządzane co dwa lata sprawozdanie UE na temat danych PCz				0,027 636		0,027 636		0,027 636										0,082 908
Cel szczegółowy nr 1 – suma cząstkowa				0,155 515		0,044 218		0,044 218										0,243 951
Monitorowanie dyrektywy																		
Wykonawca przygotowuje badanie dotyczące transpozycji dyrektywy przez państwa członkowskie				0,350														
Personel Komisji dokonuje przeglądu badania wykonawcy oraz nim zarządza				0,054 581														
Suma cząstkowa dla monitorowania dyrektywy				0,404 581														0,404 581

OGÓŁEM		0,560 096		0,044 218		0,044 218										0,648 532

3.2.3. *Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne*

– ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych

– ✓ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok **2025**	Rok **2026**	Rok **2027**	Rok **N+3**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			**OGÓŁEM**
DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**
Pozostałe wydatki administracyjne								
Suma cząstkowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**
Poza DZIAŁEM 7[69] wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie								
Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym								
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych								
OGÓŁEM	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

69 Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA"), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

– ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.

– ✓ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

		Rok **2025**	Rok **2026**	Rok **2027**	Rok **N+3**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)								
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)		2	1	1				
20 01 02 03 (w delegaturach)								
01 01 01 01 (pośrednie badania naukowe)								
01 01 01 11 (bezpośrednie badania naukowe)								
Inna linia budżetowa (określić)								
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)[70]								
20 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)								
20 02 03 (CA, LA, SNE, INT i JPD w delegaturach)								
XX 01 xx **yy zz**[71]	- w centrali							
	- w delegaturach							
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)								
01 01 01 12 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)								
Inna linia budżetowa (określić)								
OGÓŁEM		**2**[72]	**1**	**1**				

XX oznacza odpowiedni obszar polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	Rok 2025: Cel szczegółowy nr 5: • Koszty jednorazowe: urzędnik Komisji, który byłby ekspertem w dziedzinie gromadzenia danych statystycznych, najlepiej statystyk kryminalnych, w celu określenia norm minimalnych i opracowania formatu sprawozdania dla państw członkowskich, umożliwiającego im przekazywanie danych statystycznych w zharmonizowany sposób. Zadanie to należy wykonać w ciągu 162 dni. • Koszty powtarzające się: urzędnik Komisji, który byłby ekspertem

70 CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

71 W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA").

72 Te dane liczbowe dotyczące ekwiwalentów pełnego czasu pracy mają zastosowanie nie do całego roku, ale tylko do 7 miesięcy w roku.

	w dziedzinie gromadzenia danych statystycznych, najlepiej statystyk kryminalnych, w celu przechowywania danych i sporządzania co dwa lata sprawozdania na temat danych przekazywanych przez państwa członkowskie. Zadanie to należy wykonać w ciągu 64 dni każdego roku, począwszy od 2025 r. Sprawozdawczość w zakresie transpozycji dyrektywy • Koszty jednorazowe: urzędnik Komisji, który zarządzałby badaniem przygotowanym przez wykonawcę i dokonywał jego przeglądu oraz przygotowywałby faktyczne sprawozdanie z oceny stanowiące dokument roboczy służb Komisji, przeznaczone do przyjęcia. Zadanie to należy wykonać w ciągu 79 dni w 2025 r. Począwszy od 2025 r. i każdego roku: Cel szczegółowy nr 5: • Koszty powtarzające się: urzędnik Komisji, który byłby ekspertem w dziedzinie gromadzenia danych statystycznych, najlepiej statystyk kryminalnych, w celu przechowywania danych i sporządzania co dwa lata sprawozdania na temat danych przekazywanych przez państwa członkowskie. Zadanie to należy wykonać w ciągu 64 dni każdego roku, począwszy od 2025 r.
Personel zewnętrzny	

3.2.4. *Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi*

Wniosek/inicjatywa:

– ✓ Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi.

– ☐ wymaga zastosowania nieprzydzielonego marginesu środków w ramach odpowiedniego działu WRF lub zastosowania specjalnych instrumentów zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając działy i linie budżetowe, których ma dotyczyć, odpowiadające im kwoty oraz proponowane instrumenty, które należy zastosować.

– ☐ wymaga rewizji WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

3.2.5. *Udział osób trzecich w finansowaniu*

Wniosek/inicjatywa:

– ✓ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich

– ☐ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok **N**[73]	Rok **N+1**	Rok **N+2**	Rok **N+3**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			Ogółem
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

[73] Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się realizację wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

– ✓ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.

– ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:

  – ☐ wpływ na zasoby własne

  – ☐ wpływ na dochody inne

  – wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków☐

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy[74]						
		Rok **N**	Rok **N+1**	Rok **N+2**	Rok **N+3**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
Artykuł …								

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

[74] W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.